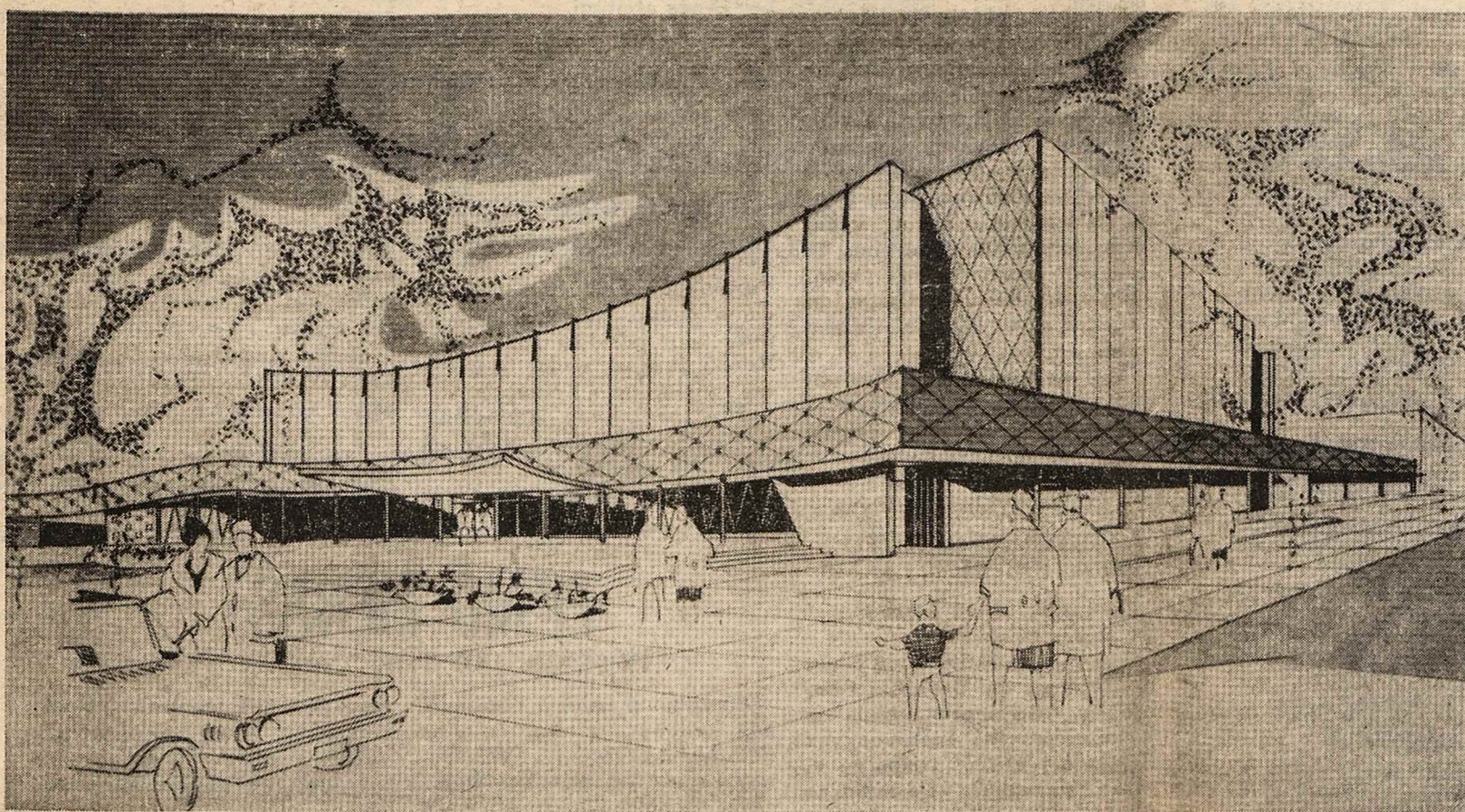

NEPRIKLAUSOMA LIETUVA

Nr. 30(850) XXIII m. (15 ct.) MONTREAL, 1963 m. LIEPOS-JULY 24 d. * INDEPENDENT LITHUANIA * LITHUANIE INDEPENDANTE * Postage paid at Lachine, P. Q.

TOKI BUS HAMILTONO LIETUVIŲ NAMAI, KURIŲ PROJEKTĄ PADARĖ INŽINIERIUS
DR. A. KULPAVIČIUS, STATYBĄ VYKDO INŽ.F. F. ČEPONIS AND ASSOC. LTD.

Kinai maišo Maskvos kortas

- Komunistinis skilimas tebeina
- Maskvoje jau susitariama
- Amerikai pataria manifestas
- Neramumai Sirijoje ir Maroke

Komunistai, arba bolševikai, pastatykite ausis ir paklausykite, ką sako Nikita Chruščiov. O jis sako tą patį, ką sakė Amerikon atvykę visi dipukai:

STALINAS BUVO TIRONAS

Rusijos komunistai esą nesutiks grįžti prie jo valdymo metodu, kuriuos jis anksčiau vadino „Stalino kultu“ ir tikėtai dar, kai jį prie sienos pradėjo spausti Kinijos komunistai, ištarė šį visiškai atvirą ir teisingą žodį. Taip: Stalinas buvo tironas. Bet patikslinkime: Stalinas buvo ir žmogžudys, masėmis žudęs žmones. O šita Chruščiovas pasakė XX partijos suvažiavime Kremliuje.

Chruščiovas priverstas buvo pasakyti šią tiesą, nes deryboje su kinais paaiškėjo, kad

KOMUNISTŲ TARPE TOKS GILUS SKILIMAS, kad rusams su kinais susitarti neįmanoma.

Išsiskiria kinai su rusais trim svarbiausiais klausimais: 1. atominio karo, 2. koegzistencijos ir 3. stalinizmo.

Kinai pareiškė, kad jie niekada nesutiks su rusų komunistų aiškinimu. O kas bijo karo, tas nusileidžia ir pataikauja imperialistams. Karas neišvengiamas.

Rusai sako: Kinai karo fanatikai. Rusai nesutiks nežinia kieno ateitį statyti ant milijonų žmonių lavonų.

RUSŲ KINŲ SKILIMAS SKALDO VIŠĄ KOMUNISTŲ STOVYKLĄ.

Skilimas vyksta toliau ir eina gilyn į visą komunistinį sąjūdį.

Italijos komunistai suskilo: vieni su Maskva, kiti su Peipingu.

Indonezijos komunistai pri-

sidėjo prie kinų. Tai naujas kinų ramstis.

Derybos Maskvoje pasibaigė liepos 20 d., bet ginčai vyksta toliau. Kinai kaltina rusus, kad jie, atšaukę iš Kinijos ekspertus ir paramą, kinams padarė didelių nuostolių, o rusai jau skelbia straipsnius, kuriuose kaltina kinus noru

IVESTI ČINGISCHANO KULTŲ IR GELTONOSIOS RASĖS PIRMAVIMĄ.

Tai yra tas, ko rusai bijo. Oficialiai pareikšta, kad rusų-kinų ideologinės derybos atidėtos. Komunistinis skilimas aiškus, bet kuo jis pasibaigs, pareis ne tikrai nuo pačių komunistų, bet ir nuo Vakarų valstybių laikysenos bei mokėjimo vesti Vakarams naudingą politiką, kuo deja, Vakarai ne pasižymi.

Antros derybos Maskvoje vyksta sėkmingai. Beveik tikrai, kad jos

ŠIA SAVAITĖ BUS UŽBAIGTOS SUSITARIMU DĖL ATOMINIŲ BANDYMŲ SUSTABDYMO.

Ne visuotinio, bet dalinio, nes Rusijai sunku konkuruoti su Amerika.

Rusijos bandymas pasivyti ir pralenkti Ameriką, pasibaigė katastrofiškai, todėl, kad Rusija bandė su Amerika lenktyniauti svarbiausiu ginklavimo srityje. Mesdami visus išteklius ginklavimosi reikala, pamatė, kad

RUSIJAI ATEINA BADAS, KAIP IR KITOMS KOMUNISTŲ VALDOMOMS ŠALIMS.

To lenktyniavimo pasekmė je, žmonių gyvenimo lygis visiškai nusmuko. Sovietijoje katastrofiškai pritrūko maisto produktų, ypač mėsos ir riebalų. Teko pakelti kainas, kas sovietijos liaudį privertė suve-

KAS NAUJA KANADOJE

KANADOS DERYBOS SU JUNGTINĖM AMERIKOS VALSTYBĖM

Paskutiniu laiku surizgo Kanados ir JAV daugelis reikalų: derybos dėl elektros, dėl atominio apsiginklavimo ir ypač paskutiniu laiku — dėl ekonominių reikalų.

Kanados fin. min. Gordon buvo projektavęs 30% apdėti užsienio investavimus, bet tą atšaukė. Tačiau įgandin JAV Valstybės pačios apdėjo sąvo kapitalus, plaukiančius už sienin, 15%, kas neabejotinai sunkina Kanados ekonominę vystymąsi. Šitie klausimai sto vi derybų Vašingtone dienotvarkėje.

KANADOS PARLAMENTAS SVARSTO PENSIJŲ ĮSTATYMĄ

Kaip buvo žadėta rinkiminėje kovoje, Liberalų valdžia parlamentam įnešė įstatymą, kuri numato visuotinių pensijų aprūpinimą, siūlo pensijas padidinti iki 75 dol. ir pradėti mokėti nuo 65 metų.

ržti diržus. Vietoje žadėto pertekliaus, artėjo badas. Ta da Chruščiovas paskelbė koegzistencijos. Kinam ji nereikalinga, nes jie žmonių turi perteklių, tai vieno kito milijono išmirimas badu nieko nereikšminga.

RUSAI BADA JAUTRIAI ATJAUČIA IR PRADEDA STATYTI REIKALAVIMUS.

Diktatūrai tai yra labai pavojinga, todėl ji eina į nuolaidas, nors to ir nerodo. Todėl ji eina į susitarimą dėl atominio bandymų, todėl ji jau „užmiršo“ ir Berlyno klausimą, to dėl Chruščiovas rugpjūčio 20 d. vyksta pas Tito, todėl jau nutilo kalbos apie sovietų 20 metų planus, kurių metu jie žadėjo pralenkti Ameriką.

JAV prezidentas, skelbdamas Pavergtųjų savaitę, šie met nesuminėjo pavergtųjų tautų nei vardų, bet

SUSIRŪPINIMAS PAVOJINGA JAUNIMO BŪSENA KANADOJE

Albertos universiteto prof. M. Taylor statistikos būdu nustatė, kad apie 200,000 kanadiečių vaikų mokyklų visai ne lankė, apie 87,000 lankė tik iki 4 pradžios mokyklos skyriaus, apie 76,000 iš 400,000, kurie ateina į mokyklas, pasiitraukia po dviejų metų. Iš tokių nemokšų susidaro 70% bedarbių, kurie ir darbams ne tinka, nes jie neturi jokios specialybės.

Darbo ministeris A. MacEachen viename pranešime Toronte skundėsi, kad dėl to kios būsenos kalti tėvai, kurie neauklėja vaikų kaip reikia, bet jiems pataikauja, jų nepriverčia mokytis ir tt. Su sidaro labai sunki būseną, sa ko ministeris, nes modernėjanti pramonė, reikalingi paruosti, išmoksinti darbininkai, ko kiais negali būti bemoksliai. Ir nedarbas didėja dar ir dėl to, kad didelė dalis jaunimo visai nukelta į 8-tą psl.

PENKIOS JAV ORGANIZACIJOS IŠLEIDO BENDRĄ MANIFESTĄ,

kuriame plačiai aptaria politinę padėtį ir duoda Amerikai ir jos sąjungininkams patarimų:

1. Prisiitaikymas ir pataikavimas mas gresia katastrofa ne tik tiktai pavergtiems, bet ir prisitaikantiems, nes praktika parodė, kad tiktai atsparumas ir pasipriešinimas duoda teigiamų pasekmių;

2. Tvirtai laikytis Atlanto chartos, žmogaus teisių deklaracijos ir Jungtinių tautų priimto nutarimo apie tautų teisę apsispręsti;

3. Norint baigti „šaltąjį karą“ ir norint pereiti prie realios koegzistencijos, reikia kad Rusija atsisakytų okupacijos ir kolonializmo, kas Rusijoje tęsiama nuo carinių laikų;

4. Kadangi Sovietų Rusija neišvengiamai reikalinga ekonominės Vakarų pagalbos ir

NUO PAT KAPITOLIAUS

PAVERGTŲJŲ TAUTŲ SAVAITĖ WASHINGTON, RAŠO NEPRIKLAUSOMOS LIETUVOS BENDRADARBE VAŠINGTONE

Didysis Washington'o D. C. dienraštis „The Evening Star“ liepos 13 d. laidoje paminėjo Pavergtųjų tautų savaitės praga suruoštuose pusryčiuose senatoriaus Dodd pasakytą kalbą, kurioje jis pareiškė jog esą liūdna, kad nuo to laiko, kai pirmą kartą buvo paskelbta Pavergtųjų tautų savaitė, Kubos sala tapo komunistinė, buvo atsisakyta nuo šiaurinės Laos dalies, pietinis Vietnamas tebekovoja už savo išsilaikymą, Pietų Amerikos valstybės yra komunizmo grėsmėje ir tt. Jis taip pat pasakė, kad Pavergtųjų Tautų problemos turėtų būti keliamos visose tarptautinėse konferencijose ir Jungtinių Tautų sesijose. Tame pat laikraestyje duodamos ištraukos kalbų, pasakytų New Yorko atstovo Barry ir Virginijos atstovo Marsh, kurie pastebėjo, kad Pavergtųjų Tautų žmonės nepalaužiamai siekia laisvės ir esą sudėję viltis į laisvąjį Vakarų pasaulį.

Toliau laikraštis rašo, kad liepos 14 d. Pavergtųjų Tautų savaitė bus paminėta specialio mis maldomis bažnyčiose, liepos 17 dieną atžymėta spaudos klube suruoštame bankete ir užbaigiama 21 dieną liepos mėn. iškilėmis prie Washington'o paminklo.

Bankete dalyvavo apie 200 asmenų, jų tarpe J. Kajeckas, Lietuvos atstovas, Dr. St. Bačkis, Pasiuntinybės patarėjas, prel. Balkūnas, V. Sidzikauskas nenuilstamas Lietuvos išlaisvinimo reikalų gynėjas vi suose frontuose, Dr. Krivickas Kongreso bibliotekos Europos skyriaus teisių specialistas, Dr.

K. Jurgėla Amerikos Balso lie tuvių skyriaus viršininkas, Dr. A. Tarulis „Draugo“ korespondentas Washington'e, dirbąs kongreso bibliotekoje ir G. Krivickienė, Eltos atstovė prie Valstybės Departamento.

Be Pavergtųjų Tautų atstovų, svečių tarpe atžymėtini: Kinijos ambasadorius, Latvių Pasiuntinybės patarėjas, Vals tybės Departamento atstovas, keletas Amerikos Jungtinių Valstybių senatorių, apie 40 Amerikos kongreso atstovų ir kiti.

Invokaciją skaitė prel. Balkūnas, Pavergtųjų Tautų Komiteto pirmininkas Dimitrov, pirmininkauti pakvietė senatorių Dodd. Buvo įteiktos dovanos — 9 Pavergtųjų Tautų vėliavos senatoriui Koeting'ui, Conn. atstovui Monogan, žurnalistams — rašytojams Drummond ir Mowrer, o taip pat Indianos valstybei, kurią priėmė atstovas Brademas kaip padėką už nenuilstamą Sovietų pavergtųjų tautų problemų kėlimą žodžiu ir rašu. Buvo pasakyta gražių kalbų, tiekiančių vilties atgauti laisvę.

Po kalbų, palaiminimo maldą skaitė senato kapelionas rev. Frederick Brown Harris.

Tas pats dienraštis liepos mėn. 18 d. vakarinėje laidoje vėl idėjo straipsnį aprašydamas nuotaikingai praėjusį vakarą spaudos klube.

Congressional Records Nr. 106 ir 107 skirti Pavergtųjų Tautų savaitei paminėti apie 60 atstovų antervenavusių ir kalbėjusių tuo reikalu atstovų rūmuose.

G. Krivickienė.

MAŠINŲ FONDO VAJUS

Ypatingu dėkingumu turi me pažymėti NL Mašinų Fondo įnašus šiomis karštomis vasaros dienomis. Pasirodo, esama gerų ir nuoširdžių skaitytojų, kurie, mokėdami prenumeratą, atsiuntė ir Mašinų Fondui:

Lapinskas Adolfas,
LaSalle20.00
Nuosirdžiai dėkojame.

M. Fonde buvo ..11,693.00
Gauta20.00
Fonde dabar yra ..11,713.00
Fondui užplanuota 15,000.00
Fonde dabar yra ..11,713.00

Būsime labai dėkingi visiems, kas prisidės prie NL Mašinų Fondo vajeaus plano įvykdymo.

Valdyba.

K. L. BENDRUOMENĖS REIKALAI

K. L. B. KULTŪROS FONDO INFORMACIJA

Liepos mėn. 16 d., įvyko KLB Kultūros Fondo Valdybos posėdis, kuriame buvo:

paramos, tai reikia panaudoti šitą spaudimą ir pavergtiesiems taikiau būdu išreikalauti laisvę.

AR JAV IR SĄJUNGININ KAI PAKLAUSYS PATARIMŲ?

Patarėjmai rimti ir pamatuoja, bet... JAV pertoli jau nusirito koegzistencijon. Žinoma, JAV karo nenori. Karo nenori ir pavergtieji. Bet kad ir be karo galima būtų daug atsiekti. Čia JAV ir prieina prie pavergtiesiems tragiškos ribos: koegzistenciją supranta ne Vakarų, bet Maskvos prasme ir todėl daro žalą ir sau ir pavergtiesiems.

1) Patvirtinti KLB Fondo įgaliotiniai:

P. Augaitis, Tillsonburg, K. Mileris, Hamilton, A. Stygienė, Windsor, J. Šarapnickas, St. Catharines.

2) Perskaityti atsakymai į gautus iš kelių vietovių aplinkraščius.

3) Aptarta tolimesnė Mokytojų Dienų ruošimo eiga. Vietovės, kurios dar nėra atsakiusios į aplinkraščius, ir kurios dar nėra paskyrusios KLB Kultūros Fondo įgaliotinių, skubiausiai kviečiamos tai padaryti. Tuo pačiu širdingai dėkojame toms aplinkybėms, kurios jau prisuntė atsakymus į visus aplinkraščius.

A. B. Pusarauskas
KLB Kultūros Fondo Spaudos ir Informacijos Atstovas.

Nepriklausoma Lietuva

INDEPENDENT LITHUANIA

Už Lietuvos išlaisvinimą! For loyalty to Canada!
Už ištikimybę Kanadai! For liberation of Lithuania!

Authorized as second class mail by the Post Office
Department, Ottawa, and for payment of postage in cash
LEIDŽIA KANADOS LIETUVIŲ CENTRO TARYBA IR
SPAUDOS BENDROVĖ „NEPRIKLAUSOMA LIETUVA“.

Redaktorius Jonas Kardelis.

DO 6-6220

7722 George Street, LaSalle, Montreal 32, Quebec, Canada.

Prenumerata metams:	Yearly Subscription Rates:
Kanadoje	\$ 5.00
Amerika ir P. Amerika ..	\$ 5.50
Visur kitur	\$ 6.00

Adresų pakeitimas 25 ct. (su prenum. arba sml. pašto ženklais).

Ilgalaikiai skelbimai, pagal susitarimą, gauna nuolaidų.

Jo vardas milijonas

HAMILTONO LIETUVIŲ NAMŲ STATYBOS PROGA

Stasio Bakšio iniciatyva, su manumu, nepaprastu pasiryžimu ir nemažesniu užsipyrimu vis dėlto galų gale, po 9-rių metų, Hamiltone Lietuvių namai statomi!

Tai didelis dalykas. Kolonijos mastu — didžiulis objektas, siekias 300 tūkstančių su mažai priešininku. Sumanytojas visus juos gerai žino. Priešininkų tarpe yra žymių, turinčių platesnės įtakos visuomenėje asmenų.

Lietuvių namai Hamiltone gyvenamieji per aspera. Jų sumanymas turėjo ir turi nemažai priešininkų. Sumanytojas visus juos gerai žino. Priešininkų tarpe yra žymių, turinčių platesnės įtakos visuomenėje asmenų.

Stasys Bakšys tačiau sumanymo neatsisakė, ėjo per visas kliūtis, bandė visokius kompromisus, ir nežūrint, ar priešai apirimo, ar tebėra tokie pat užsipyri ir nepalankūs, sumanymą vykdė, ir galų gale eina prie galutinio sprendimo — namai jau statomi.

Stasio Bakšio darbas dar kartą parodo, kaip svarbus yra asmens veiksmas bendruomenėje.

Suminėkime kitą panašų asmenį bendruomenėje reikimo si faktą: Kurigui B. Jurksui gyvenant Edmontone, buvo pastatyti Lietuvių Namai Edmontone, veikė lietuvių mokykla, buvo choras ir buvo gyvas visų lietuvių sutartinis veikimas išvyko iš Edmontono kun. Jurksas, išnyko choras, buvo uždariusi mokykla, o šiandien ir Lietuvių namai križėje. Nes nėra pozityviai veikiančio ir atsidedusio bendruomeniškumui asmens.

Pozityviai veikias asmuo atstoja šimtus ir tūkstančius ne veikiančių, arba veikiančių siauroje plotmėje.

Laiškai Redakcijai

ATSAKYMAS „KNYGOS MĖGĖJUI“

Mielas Redaktoriau,

Perskaitęs Jūsų redaguojamame laikraštyje (liepos 10) atvirą laišką Vilniečių Sąjungos Toronto skyriui, nustebau to laiško autoriaus drąsa ir morale. Pirmiausia tai nėra joks laiškas, o ypač atviras, nes tokie laišukai pasirašomi vardu ir pavarde, o ne anoniimu — „Knygos mėgėjas“. Antra, jis nėra knygos mėgėjas, o jos niekintojas, ir tik dėl to, kad buvo paprašytas au kos knygos leidimo išlaidoms padengti. Ne tuo pagrindu knygos vertinamos.

Man nėra žinoma, kiek Toronto Vilniečių Sąjungos skyriui atsiėjo išleidimas a. a. dr. Adolfo Šapokos „Vilnius in the Life of Lithuania“ (Toronto 1962), bet gerai man žinomos J. Cicėno, skyriaus pirmininko, didelės ir nuosirdžios pastangos tą knygą išleisti kiek galima geriau ir daugiau. Ir aš laikau, kad tai yra vienas iš geresniųjų mūsų propa gandinės literatūros leidinių. Vilniečių Sąjungos skyrius ne

Stasys Bakšys — jo vardas Milijonas. Jis atstoja milijonus neveikiančių arba menkai veikiančių. Stasys Bakšys — užsispyręs fanatiškai. Fanatikai gi, jeigu jų veikla esti nukreipta į blogą, padaro daug žalos. Tiesa, visi fanatikai nepaprastai esti veikūs. Bet daugumos jų veikla negatyvi: ir religinių, ir politinių. Bet Bakšio fanatizmas — pozityvus, nukreiptas į gera, lietuvišką bendruomeniškumą, kūrį bingas, todėl ir naudingas.

Stasys Bakšys ne vien Lietuvių namus Hamiltone stato. Jis ir knygas ir laikraščius platina. Ir kai ko pasima, pasiekia rekordų puse. Kai jis veikė Tautos Fonde, jis taip pat buvo pasiekęs neeilinių duomenų. Bet Lietuvių namai iš jo pareikalavo visų jėgų, ir jis jų nesigailėjo, geram tikslui.

O gal Lietuvių namai nege rasi tikslas? — Kas gi tą galėtų drįsti pasakyti? Ir tie priešai, kurie S. Bakšio iniciatyvai buvo opozicijoje, ir tie nedrįso to pasakyti. Atvirksčiai, dalis jų kaip tik buvo opozicijoje todėl, kad numatė, jog Lietuvių namai bus didelis dalykas, kuris juos gali konkuuruoti, ar tam tikrai laipsniu numušti jų autoritetą.

Ar gal lietuviai nepajėgūs pastatyti namų už 300 tūkstančių dolerių? Tai ir gi ne teisybė, nes lietuviai tikrai pajėgūs nuveikti ir didesnius darbus, kad tik būtų vieningi, kad tik būtų turėję tokių veiklių žmonių, kaip Stasys Bakšys.

Todėl, pagerbiant Stasio Bakšio iniciatyvą, nepaprastą rūpesnį ir didžiulį darbą, draug reikia pasveikinti visus lietuvius, kurie paremia tokį grąžų darbą.

J. Kardelis.

Veda sktn. inž. J. Bulota.

LSB VADOVŲ SUEIGA JU BILIEJINĖJE STOVYKLOJE

LSB Vadovų nutarimu, Brolijos skautininkų ir vienetų vadovų iš JAV ir Kanados rajonų sueiga šaukiama Jubiliejinėje Stovykloje Camp Child, 1963 m. rugpjūčio mėn. 25 dieną.

LSB vadovai, kurie negalės stovyklauti Jubiliejinėje Stovykloje, kviečiami atvykti šiam savaitgaliiui, rugpjūčio mėn. 24—25 dienomis. Tą šeštadienį įvyks visuotinis LSB skautų vyčių sąskrydis, kurį praves skautų vyčių skyriaus vedėjas ps. dr. Algirdas Avižienis.

LSB vadovų sueigoje bus aptarti aktualūs Brolijos reikalai ir pateikti pageidavimai iš vienetų vadovų, sėkmingos tolimesnės LSB veiklos išlaikymui.

Jubiliejinės Stovyklos pašto adresas:

Lithuanian Boy Scouts Camp, Camp Child BSA, RFD 2, Buzzards Bay, Mass. USA. Telefonas: Area 617—CA—4—2080.

J. s. Bronius Juodelis.

LSB Stovyklos Vadovas.

liktas. Jeigu anonimas mano, kad „knygelė nėra reprezentacinė, bet gero skonio (ypač iliustracijos menkos)“, tai dar aišku, kam tas priekaištas tenka. Manau, kad nėra „gero skonio“ dalykas, verstinis priekaištai, kurie kyla iš asmeninio užsivertinimo, o ne dalyko žinojimo.

Norėčiau dar pastebėti, kad mano pavadėtos knygos metrikioje kaip ir vieno iš re daktorių yra atsiradusi be ma no žinios ir mano dideliu nu stebimui, nes mano paslauga buvo labai nedidelė, tenorint, kad atliktas darbas greičiau būtų atspausintas. Ir čia rašau ne asmeniškai reikalui, o norė damas atitaistyti daromą didelę neteisybę Vilniečių Sąjungos Toronto skyriui. „Knygos mėgėjas“, jei turi kiek sąžinės, po šio paaiškinimo turėtų atsisidengti ir vilniečių Sąjungos skyriaus atsiprašyti.

Su nuosirdžia pagarba

Simas Sužiedėlis.

Brooklyn, 1963 liepos 12.

Teisintis nėra reikalo.

Atbukę visuomeniškiesiems reikalams, tautiečiai dažnai su sikuria filosofija, kuria bando savo neduosnumą pateisinti. Su ta filosofija, dažnai mūsų veikėjai susiduria. Ji labai prasta: šalpai aukoti nereikia, nes tai valdžios reikalas; veiksnams duoti neverta, nes jie su siskaldę; Prisiėlimo bažnyčios statybai duoti nėra ko, nes tėveliai turi bingą; Hamiltono lietuvių namams duosim tada, kai pradės statyti ir panašiai.

Štai „Nepr. Lietuvos“, 28 Nr. „Knygos mėgėjas“ bando pateisinti savo nenorą paaukoti Dr. Šapokos knygos „Vilnius in the Life of Lithuania“ išleidimo išlaidoms padengti: knyga nesanti reprezentacinė, iliustracijos be gero skonio; ji nesudominanti angli, o lietuviams skaityti ją angliškai nieko nepadėsia.

Argi tikrai taip yra. Ar daili. T. Valiaus iliustracijos be gero skonio? Ar kiekviena knyga būtinai turi būti reprezentacinė, t. y. didelio formato, storo kreidinio popieriaus ir ar tame yra knygos vertė? O ar „knygos mėgėjų“ yra žino ma, kad daug mūsų jaunų lietuvių nemoka lietuviškai skaityti ir vien todėl vėrta tu rėti daugiausių literatūros apie savo kraštą angli kalba.

Kadangi „knygos mėgėjas“ pasirašo slapyvardžiu, tai tenka suabejoti, ar jis yra kada paaukojęs vilniečiams penkis

Nukelta į 7 pusl.

SKAUTŲ VYČIŲ SĄSKRYDIS JUBILIEJINĖJE STOVYKLOJE

LSS Jubiliejinėje Stovykloje Camp Child prie Plymouth, Mass., rengiama didelė Brolijos skautų vyčių pastovyklė, į kurią suvažiuos skautai vyčiai iš JAV ir Kanados.

Stovyklos metu rugpjūčio 24—25 dienomis LSB skautų vyčių pastovyklėje šaukiamas visuotinis skautų vyčių veiklos gaires sekantiems penkiems metams. Sąskrydį organizuoja ir jį praves LSB Skautų Vyčių Skyriaus vedėjas s. v. ps. dr. A. Avižienis. Sąskrydis prasi dės šeštadienį nuo pietų ir tęsis iki tradicinio skautų vyčių laužo. Reikalui esant, bus tęsiamas sekmadienio rytą. Šiam sąskrydžiui medžiaga jau patiekta s. v. būreliui išdiskuoti.

Visi skautai vyčiai, negalin tieji stovyklauti Jubiliejinėje Stovykloje, kviečiami gausiai dalyvauti Sąskrydyje.

J. s. Br. Juodelis

LSB Stovyklos Vadovas.

LIETUVIŲ SKAUTŲ BROLIJOS BICIULIAMS

Brangūs Mūsų Darbu Rėmėjai,

Per eilę metų Lietuvių Skautų Sąjunga su Brolijos, Sėsėrijos ir ASS reprezentaciniais vienetais skelbė Lietuvos vardą, kėlė Lietuvos trispalvę visam pasauliui. Pasaulinėse Skautų Stovyklose — Jambo rėse. Nesant galimybių ten nuvykti betarpiškai, buvo vyksta ma su kitų kraštų skautais. Ne turint kelionės lėšų, jų buvo visada sulaukta iš mūsų mielų skautų rėmėjų, bičiulių, draugų.

Šiais metais vėl yra didelė proga skelbti Lietuvos vardą, kelti trispalvę mums draugiškos Graikijos žemėje įvykstant čioje Pasaulinėje Skautų Jambo rėje, kurioje iš viso pasaulio dalyvaus ne tik skautai, vado vai, bet ir aukšti valstybių asmenys.

Šiam tikslui siekti LSB Vadija nusprendė siųsti tvirtą reprezentacinį vienetą, vadovau jamą Brolijos Vyriausiojo Skautininko.

Dideliems darbams reikalinga ir daugiau lėšų. Kadangi šiam reikalui skautų turimos lėšos yra per mažos, tenka kreiptis į Jus, brangūs rėmėjai, prašant kiek galima efektyviau paremti šį mūsų žygį.

Aukas prašome siųsti LSB Jamboree Fondo Iždiniui Aleksui Karaliūnui, 3717 W. 70th Place, Chicago 29, Ill. Kiekvienam iš anksto reiš kiam nuosirdžia padėką.

Lietuvių Skautų Brolijos Vadija.

JŪRŲ SKAUTIJOS VADOVŲ-VIŲ SUVAŽIAVIMO,

įvykusio 1963. VI. 15 — 16 d. d. Toronte

rezoliucijos nutarimai ir sveikinimai

Nr. 1. Suvažiavimas pareiškia, kad jūrų skautai ir jūrų skautės yra organizuotai ir kolektyviškai išstoje iš LS Brolijos ir LS Sėsėrijos nuo 1963 m. kovo mėn. 12 dienos (kovo m. 14 d.). Todėl LS Brolijos, LS Sėsėrijos Vadijų įvairūs paskelbimai ir LSS Garbės teis mo sprendimai ir nubaudimai, įvykę po tos datos, jūrų skautų ir skautių reikalais, interpretacijos atžvilgiu neatitinka nei statutinės tikrovės, nei realios padėties ir neliečia nei jūrų skautų — čiu, nei jų vadovų.

Nr. 2. Koks ateityje bebūtų jūrų skautijos likimas, suvažiavimas pareiškia savo norą ir tvirtą nusistatymą pasilikti L. S. sąjungoje dirbti jos labui, lietuviško jaunimo gerovei ir bendradarbiauti su tais LS sąjungos Brolijos ir Sėsėrijos vienetais ir organais, kurie to kiam bendradarbiavimui ne bus priešingi.

Taip pat pareiškiamas nusi

K. L. BENDRUOMENĖS REIKALAI

YRA PAINIŲ GYVENIMIS KŲ KLAUSIMU

Paskutiniame KLB Krašto Valdybos posėdyje, kuriame dalyvavo 7 iš 9 nariai (2-ms atostogaujant), buvo gvildinta, arba tiksliai paliesta daug gyvenimiškų, bet painių (kai kurių) klausimų, kurių dalis tačiau liko ateičiai.

KLB Kr. V-ba nuosirdžiai pritarė PLB B-nės Valdybos žygiams suvesti visus lietuvių vienybės, ir labai nusivylė su žinojusi, kad tas jos rūpestis esąs susidūręs su naujais kliuviniais.

KLB Kr. V-ba susirūpinusi ir artėjančių PLB-nės seimu bei B-nės ateitimi.

Yra ir grynai savų, kanadiškų, problemų. Edmontone kažkas pakio mintį — panai kinti KLB Apylinkę, girdi, Lietuvių namų naudai, kai šių abiejų organizacijų tiktai su tartiniais veikimas daugiau galėtų reikalui padėti, ne sulikvidavimas kurios vienos organizacijos. KLB Kr. V-ba pritarė Pirmininko Dr. P. Lukoševičiaus laiško mintims, pasiūstoms Edmontono Apyl. v-bai. Reikia jungtis, siekiant geresnių tikslų, ne likviduoti.

Prie nemalonių kanadiškų problemų priklauso vėl Windsor kile nesutarimai, bet kadangi yra rimtų žmonių, kurie

nežiūri asmeniškų ambicijų, bet žiūri reikalo esmės, tai K. L. B. Kr. V-ba džiaugiasi, kad tie žmonės nugalė sunkumus ir šėšia visus lietuvių jungiantį darbą.

KLB Kultūros Fondo pirm. Dr. H. Nagys pranešė, kad beveik visos jau apylinkės pasiskyrė igaliojiniams; daugelis jų jau atsiuntė KF prašomų žinių jau sutartas ir Mokymo dienų vieta (Torontas) ir laikas (lapkričio 2—3) ir sudaryti dienotvarkės metmenys.

Pr. Rudinskas, dalyvavęs JAV Liet. Kr. Tarybos suvažiavime ir Šokių šventėje, pa informavo apie patirtus išpūdžius. Pr. Rudinskas pabrėžė puikią Šokių šventės organizaciją ir labai gerus šventės išpūdžius.

Kanados jaunimo Kongresą — sąskrydį, kaip jau anksčiau nusistatyta, prašoma ruošti Hamiltono apylinkę, kuriai šie met nepasisekė gauti didesnės salės, dėl ko negalėjo sąskrydis įvykti.

Kitos problemos aptartos, bet dar tiksliai sprendimų eigoje.

Kitas KLB Kr. v-bos posėdis bus jau po PLB Seimo.

KLB KV Inf.

FILMO MENAS

IN SEARCH OF THE CASTAWAYS

Gyvylių pasaulis, nuotykin gos kelionės, gamta, žmonių nedidelės problemos W. Disney ekrane būna perduodama gerai techniškai paruoštu vaizdu ir garsu. Jeigu ir nėra gilesnės ar pamokančios minties, tai estetinė Walt Disney filmų pusė yra tuo auklėjančiu ir grožio jausmą ugdančiu faktorium.

Tik gera galima pasakyti, ir apie šį pastarąjį Walt Disney filmą „In Search of the Castaways“. Tai Jules Verne parašytą fantastiškų nuotykių filmą. Lietuviškame vertime ši knyga berods, vadinosi „Kapi tono Grantto vaikai“. Vaikiška, bet intriguojanti jūroje dingusio kapitono ir jo pėdsakų su sekimo istorija. Didelė vaikų meilė tėvui. Gerų ir blogų žmonių kova, laimint geresniems. Puikūs kelionių vaizdai. Nepaprastos kliūtys, laimės, vis nu galimos. Laiminga pabaiga:

statymas remti bendrąjį LS s-gos leidinį Skautų Aidą ir Jam borės Fondą.

Nr. 3. (sutrumpinta). Rėmai, kuriuose Jūrų skautijos statusas LS sąjungoje laiko mas priimtinu pačiai Jūrų skautijai yra v. s. Palčiausko kvietimo LSS Tarybos narių pasita irmo išdavos.

Nr. 4. Suvažiavimas sveikina ir išreiškia nuosirdžią padėką laikinajai Jūrų Skautijos vadovybei už ištvermę, drąsą ir jūreivišką šaltą protą, išvairavusį Jūrų skautiją per pastutinius verpetus.

Jūr. sk. Tėv. J. Raibūzis, s. Dalia Lukošūnaitė, jūr. ps. Liudas Šlenys, jūr. v. skt. Leonas Knopmilleris ir jūr. skt. Edmundas Vengianskas šiuo kritišku laikotarpiu parodė tiek daug savitvados ir asmeninio pasiaukojimo, kad užsitarauja visų jūrų skautų skautų didelės pagarbos.

Nr. 5. Suvažiavimas sveikina LSS Tarybos Pirmąjį Jubiliejinio LSS sąjungos metuo se.

Nr. 6. Suvažiavimas sveikina LSS Tarybą ir reikią didelę padėką v. s. Kazimierui Palčiauskui ir jo vadovaujamai skautininkų komisijai už sveiką iniciatyvą ir derinamąsias pastangas Jūrų skautijos reikaluose.

Nr. 7. Suvažiavimas sveikina mūsų didžiuosius brolius Ju lių, Kostą ir Petrą Jurgėlas, lietuviškosios Jūrų skautijos pionierius ir Lietuvių Skautų s-gos pirmūnus.

Jūr. sk. H. Stepaitis.

Suvažiavimo Pirmininkas.

gėrio ir meilės triumfas. Spalvingi Pietų Amerikos, Australijos ir vandenyno vaizdai. Gerai muzika ir optimistinės dainos.

Vaidyba visų neblogo, bet išskirtinai reikia paminėti jau aną artistę Hayley Mills, kuri savo talentingumu jau pritraukė tarptautinį dėmesį, ir Maurice Chavalier, seną prancūzų, kuris šiame filme labai patrauklus.

ELEKTRA

Graikų rašytojas Euripidas apie 413 m. prieš Kristų buvo parašęs tragediją apie Agamemnono vaikus Elektrą ir Orestą. Tragedijoje vaizduojamos gilios žmogiškos skriaudos ir kerštas už jas. Ties jausmai ir tos žmonių ydos tebėra aktuali ir dabar. Euripido parašytas vaidinimas tinka ir modernių laikų ekranui. Graikų filmų direktorius Michael Cacoyannis, pagal Euripido tragediją, sukūrė idomų filmą, pavadinimą vyriausios veikėjos Elekros vardu.

Elektra buvo Agamemnono dukterė. Agamemnonas, žymus Trojos karo vadas, žmonos su meilužiu buvo nužudytas. Jo sūnus Orestas pabėgo į kitą šalį, o Elektra neapkyktoje ir paslėptuose keršto troškimo jausmuose užaugo pily. Jos pavėtis ir motina, bijodami, kad Elektra ar jos būsimieji kilmingieji vaikai nepaveržtų sosto, prievarta išleidžia ją už vyro, kaimiečio, ir ištremia į tolimą provinciją. Elektros keršto jausmai dar padidėja. Orestas, pagal anų laikų graikų papročius, irgi laiko savo pareigą atkerstyti savo tėvo užmušėjams, šiuo atveju — motinai ir jos meilužiui, dabartiniam patėviui. Kai slapta Orestas grįžta į tėviškę, susitinka su ištremta seseria, ir abu sutaria veikti kartu.

Keršto troškimas auga. Kerštas įvykdomas. Ar Elektra ir Orestas laimingi? Ne! Motinos bei patėvio krauju prazūdoma jų ramybė ir laimė. Jie — sugriauti žmonės, klajūnai, be vietos tėviškėje, be ramybės žemėje. Žmonės yra jais pasibaisėję; jie patys, atrodo, pasibaisėję savimi. Tokiu liūdnu vaizdu baigiasi daugiausiai Euripido tragedija.

Elektros rolę vaidina graikė Irene Pappas, rimta artistė, subtiliai perduodanti žmogaus skausmą. Filmo pastatymas kiek nuobodokas, ar gal tik neįprastai amerikaniškai žiūrovui. Kaimiečių moterų scenos kiek ištętos. Šiaip filmas idomus nepaprasta technika ir keršto problemos giliu užgriebimu.

(L. L.)

LAISVOJI TRIBUNA

Dėl lietuviškos šventovės

WASHINGTONE

AL. GIMANTAS

Neperseniausiai, kitame laik rašty, teko iškelti mintį, kad galvojama statyti lietuvišką paminklinę koplyčią Washingtone, būtų pravartu vadinti ne Šiluvos, bet Vilniaus Aušros VartųDievoMotinos šventovę. Tame rašiny buvo pastebėta, kad, be jokios abejonės, Marijos apsiereikimas Šiluvoje, kaip talikybėi Lietuvoje turėjo kur kas didesnės reikšmės už vilniškius Aušros Vartus, bet, jei lietuvišką paminklinę koplyčią žvelgsime ne vien tik religiniu, bet ir lietuviškai reprezentaciniu žvilgsniu, atrodo, tautiečiai, pinigų tam reikalui aukotojai, daugumoje, turėtų pasisakyti kaip tik už Aušros Vartų vardą.

I minėtas mintis, teko su laukti labai šiltų atsiliepimų.

Vienas vilnietis, tarp kita ko pastebė, kad jie dideliai džiaugiasi dėl iškeltos minties, esą, ir jie apie tai galvoję, bet vis neturėję progos viešai tai pareikšti. „Dabar, jums iškėlus, judinsime tą reikalą ir mes!“ Idomu, kad iš gautų kelių atsiliepimų, žodžiu ir raštu, nė vieno nebuvo reiškiančio priešingą nuomonę. Žinia, galėtų atsiliepimų ir nereikėtų laikyti jau visu 100% tiksliais, nebūtinai jie turėtų atliepti ir visų kitų, šiuo reikalu besidominčių, nuotakas, bet vis jau, bent nemaža dalimi, galėtų liudyti tautiečių nusiteikimus.

Nekaltai Pradėtosios garbei šventovė JAV sostinėje, tikrai yra didinga ir kiekvienam apsilankiusiam palieka gilų įspūdį. Tų besilankančiųjų, maldininkų ir turistų, kaip ir pačiam teko pereitą vasarą įsitikinti, esama labai daug, taipgi, galima drąsiai tvirtinti, kad gausūs Washingtono lankytojai, besistengia kiek galint plačiau pažinti JAV sostinę, tikrai neaplenks ir katalikišką šventovę, nors jie būtų ne katalikai ar išvis nepriklausytų jokiai religinei grupei. Šventovė jau tapo viena Washingtono įžymiųjų. Tas tik parodo, kad lietuviams būtų itin pravartu tokioje gausiai lankomoje vietoje, turėti savą lietuvišką kampeį, šiuo atveju, koplyčią. Jai vieta paskirta gera, lankytojai ir norėdami, negalėtų jos ne matyti, aplenkti. Tiesa, projektas išlaidus, kai kieno nuo mone, net ir neįmanomas įvykdyti. Girdi, tiek daug tų fondų ir fondelių turime, tiek daug degančių reikalų ir, štai, dar

vieną naštą užsidėti, pasižadėti sumesti virš trijų šimtų tūkstančių, ar nebus persunku? Tai, žinoma, atskiros nuomonės, kurias, kiekvienu atveju, reikėtų išklausti, padiskutuoti. Bet, kita vertus, nestinga ir gražaus entuziazmo, prasmingų pažadų, tad, gal dar būtų ir perdrąsu ir per greit tirti, kad iš viso projekto nieko ne išeis. Jei gerų norų, tokių pačių pastangų ir tokio pačio su pratimo mums visiems pakaks, lietuviškoji koplyčia tikrai bus įreikišta.

Bet, dėl jos vardo, atrodo, jau dabar reikėtų kreipti žymiai daugiau dėmesio. Šis autorius nenorėtų būti per drąsus savo teigime, kad, jei koplyčia nebūtų pavadinta Vilniaus Aušros Vartų vardu, tam tikra dalis galimų ar būsimų aukotojų (sunku būtų spręsti, kiek tas atsilieptų bendrai sumai) iškart nubyrės, bet, bent kiek jau teko girdėti savojoje aplinkoje nuomonių, toks teigimas galėtų turėti pakankamai realų pagrindą. Projekto įgyvendinimo išlaidos, lietuviškuoju mastu žvelgiant, sutikime, yra milžiniškos. Tad, būtų pravartu peržvelgti visas aplinkybes, nors ir mažiausias smulkmenas, kad taip gausiai tautiečių sumestas pinigas, būtų pilnai pateisintas iki paskutinio cento, kad absoliutinė dauguma aukotojų būtų visiškai patenkinti.

Atvirai kalbant, teko girdėti balsų, savotiškos baimės ir ne pasitikėjimo balsų, kad, tokie JAV lenkai ims ir iškės mums vėl naują pokštą, savojoje koplyčioje, ims ir mažesniu ar didesniu mastu, iškės „lenkiškiuosius“ Aušros Vartus. Ką ta

da mes galėtume padaryti? Praeities pamokos, labai skaudžios pamokos, jau ne kartą mums parodė, kad, santykiu jant su lenkais, deja, negalimos išleisti bet kurios galimybės. O, vėlesni protestai, niekad nieko nepadeda ir, dažniausiai, padėties nepakeičia.

Dar viena proga, JAV sostinėje iškelti Lietuvos sostinės ir visos Lietuvos garsiosios šventovės vardą, kažin ar kada pasitaikys. Visi kiti motyvai, atrod, šiuo atveju turėtų užleisti vietą lietuviškajam reprezentaciam motyvui, nors tai ir reikštų lyg savotišką žingsnį į politinių klausimų lauką. Ką gi, pietinis kaimynas mus privertė, kad Lietuvos sostinės vardas taptų politika visur ir visada, ar tai namų, ar svetimose aplinkose. Iššaukimas mūsų jau seniai yra priimtas ir nuo jo nutolti būtų ir nepateisinama ir net rizikinga.

Nelaukime, kad kiti mums

užbėgtų už akių ir pastatytų prieš įvykusių faktą. Vilniaus vardo kėlimas yra mūsų ir tės ir pareiga. Kodėl tad, Vilniaus Aušros Vartų Dievo Motinos vardo neįmanoma tokio masto ir pobūdžio šventovėje, kurią kasmet aplanko šimtai tūkstančių amerikiečių ar užsieniečių? Kada ir kur rasime kitą tokią vietą ir progą?

● Palangos „Jūratės“ sanatorijos vyr. gydytojas Sadauskas per Vilniaus radiją informavo: iki vasaros sezono pradžios iš 716 ligonių, daugiau sia buvusių Leningrado, Minsko, Permės, net iš tolimojo Alta jaus, daug buvusių ir iš Baltarusijos, pagal Sadauską, „na, kiek ir iš mūsų Lietuvos respublikos“. Esą daugelis „plačiosios tėvynės“ ligonių išvykę patenkinti, daug prisidėjęs Palangoje veikiant mineralinis vanduo. E.

MŪSŲ SPORTAS

VEDA KAZYS BARONAS

Š. AMERIKOS LIETUVIŲ ŽAIDYNĖS

New - Yorke lengvosios atletikos rungtynėse atsietos šios pasekmės:

Vyrų grupėje:

100 m: 1 Malinauskas (Toronto Aušra).

200 m: 1 Malinauskas (Aušra).

110 m su kliūtimis: 1 Juodvalkis (Clevelando Žaibas).

Olimpinė estafetė: Žaibas (Kolevičius, Banys, Gambelė, Premeneckas) 2 Brooklyno LAK.

4 X 100 m Toronto Aušra (Janulevičius, Rušas, Zaliauskas, Malinauskas).

Disko metimas: 1 Janulevičius (Aušra).

400 m bėgimas: 1 Kolovičius (Žaibas).

Čius (Žaibas).

1,500 m. 1 Kolovičius (Žaibas).

Šuolis į tolį: 1 Zaliauskas.

Šuolis į aukštį: 1 Zaliauskas (Aušra).

Šuolis su kartimi: Gaižutis (Aušra).

Rutulys: 1 Janulevičius (Aušra).

Jietis: Rušas (Aušra).

Trišuolis: 1 Tamašauskas (Aušra).

Jaunių A. grupėje:

60 jardų su kliūtimis 1 As traukas (Aušra).

70 jardų su kliūtimis (keista ir bereikalinga rungtis): 1 Juodvalkis (Žaibas).

180 jardų su kliūtimis: 1 Juodvalkis (Žaibas).

100 m bėgimas: Premeneckas (Žaibas).

200 m: 1 Gambelė (Žaibas).

400 m: 1 Markevičius (Brooklyno LAK).

Ietis: 1 Trampas (Brooklyno LAK).

Disko metimas: 1 Žutautas (Aušra).

Rutulio stūmimas: 1 Trampas (Brooklyno LAK).

Šuolis su kartimi: 1 Sabaliauskas (Brooklyno LAK).

Šuolis į tolį: 1 Tamašauskas (Aušra).

Šuolis į aukštį: 1 Tamašauskas. 4X100 m estafetė: 1 Clevelando Žaibas.

Trišuolis: 1 Tamašauskas (Aušra).

Jaunių B grupėje:

60 m bėgimas: 1 Astrauskas (Aušra).

100 m bėgimas: 1 Astrauskas (Aušra).

Estafetė 4X60 m: Toronto Aušra (Kryžanauskas, Astrauskas, Vaškevičius, Sabaliauskas).

Šuolis į tolį: 1 Astrauskas (Aušra).

Rutulio stūmimas: 1 Astrauskas (Aušra).

Disko metimas: 1 Astrauskas (Aušra).

Jieties metimas: 1 Astrauskas (Aušra).

Šuolis į aukštį: 1 Astrauskas (Aušra).

Moteryų grupėje:

100 m bėgimas: 1 Čiurlionytė (Žaibas).

Jieties metimas: 1 Jurgaitytė (Žaibas).

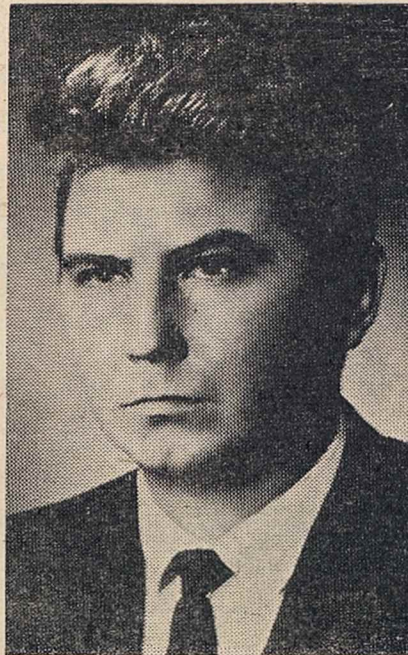
Šuolis į tolį: 1 Juodytė (Žaibas).

Estafetė 4X60 m: 1 Clevelando Žaibas.

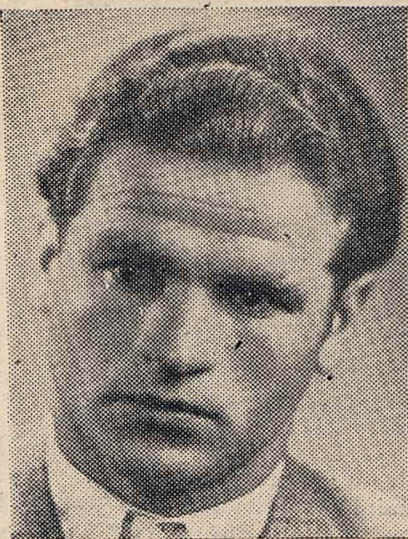
Nukelta į 6-tą psl.

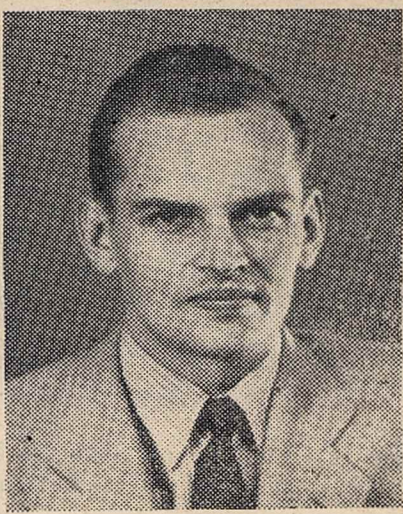
„Auksinės žaisės“ autorė ir režisierė B. Pūkelevičiūtė.

Dail. R. Bukauskas.

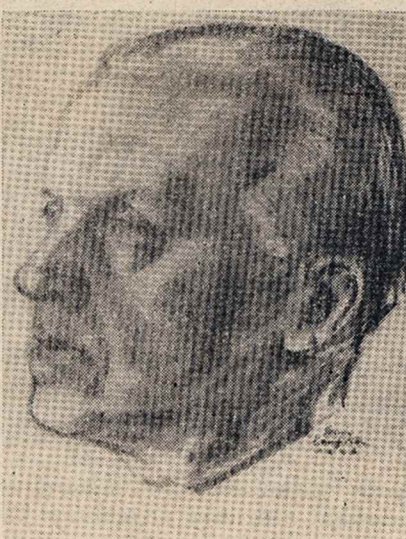
Akt. K. Veselka.

Akt. A. Dikinis.

Akt. L. Barauskas.

Akt. St. Pilka.

SEIRIJŲ GIRIA.

ROMANO EPILOGAS.

Voratinkliai nesidraikobe vėjo

70.

„Kol pančiai sudils, daug laiko praeis“ — įsėdo Zobovo žodžiai Barvainiui mintin. Jis ir gulė, ir kėlė su ta mintim ir niekaip negalėjo jos nusikratyti. Ar kur ejo, ar darbą dirbo, ar net klausydams ligonio širdį, jis tartum kiekviename širdies tvinksnyje girdėjo šį pasakymą: „Kol pančiai sudils, daug laiko praeis“... Kaip vinis, įkalta į galvą, laikėsi ši mintis ir juo toliau, juo įkyriau ji erzino.

Barvainis prisiminė, kad kai studentaudamas jis dalyvavo studentų chore, tai kai kuri melodija jam įsėdavo mintin, bet tada tas jam nesudarė nemalonumų, nes jis tą melodiją paniūniudavo ir užsimiršdavo. Ši gi buvo įkyri. „Ir kodėl?“ — jis galvojo, ir susiprovė, kad tai mintis, kuri pataikė į nepaprastai skaudžią tikrovę.

„Tegul gi būtų Lietuvoje ir komunistų valdžia, bet būtų lietuvių. Lietuviai Lietuvai ir lietuvių tautai bloga ir nenorės ir nedarys... Pagaliau savi savuosius galės ir pakritikuoti“... Ir pats tuojau abejojo: „Jei gi pakritikuoti, pakontroliuoti, tai jau bus neišvengiamai einama prie demokratijos, o šios rūšies komunizmas, kurį užvedė okupantas ruskas, gali išsilaikyti tiktaiktiktatūrinėmis priemonėmis, fizine prievarta... Tai gi, neišvengiamai eiti prie diktatūrinės sistemos likvidavimo... Su tuo, žinoma, nesutiks joks komunistas“... Ir taip padėtis atrodo sunki, neviltinga... „Barvainių gyvenimas jau įprastine vaga: Barvainis dirbo Klaipėdoje, Barvainienė Palangoje. Jiems nesisekė nei sueiti į bendrą darbavietę, nei persikelti į Vilnių, kur dukrė Nijolė jau trejus metus studijavo mediciną. Po pusantros metų Nijolė pasisekė įsiprašyti į medikų bendrąbutį, Čiurlionio gatvėje. Čia jau buvo įdomesnis gyvenimas. Tiesa, pas senelę Sabalienę jau buvo ramiau, ir lengviau buvo ruošti pamokas. Bet studentų bendrąbutyje buvo įdomiau, įvairiau, linksniau.

Bendrąbutyje teko gyventi drauge, viename kambaryje, su trim kolegėmis. Visos buvo skirtingų būdų ir planavo skirtingas specialybes, bet visas siejo bendras studijų objektas, kuris visoms buvo tas pat. Ir jos, būdamas vieno kurso, pamokas dažnai ruošdavo kolektyviai. Viena skaitydavo arba vadovėli, arba užrašus ir po to nagrinėdavo, išsindavo terminus, specififikacijas. Nijolė Barvainytė, prašydama priimti į bendrąbutį, įtaigojo vadovybę, kad jai sunku Sabalienės kambaryje ruošti su

dijuojamus dalykus. Mokydamasi anatomiją, ji atsinešdavo namo tai kaukuolę, tai rankų, kojų kaulų, o senelė baiminosi, negalėdavo miegoti, prašė Nijolę numirusių žmonių kaulų į namus nenešti... Nieko nepadėjo Nijolės įtikinėjimai: senelė buvo nerami. O kai kartą, nespėjusi prozektoriume nusirengti balto apsiausto, ji taip ir atėjo į namus, nešina žmogaus kaukuolę, su pusiau išbyrėjusiais dantimis, senelė taip susijaudino, kad niekaip jos negalima buvo apraminti... „Dukrele, anūkėle, tai visai gi kap un marų... Tai gal jau smertį tu čia atvedei... „Ne gi, — įtikinėjo Nijolė senelę Sabalienę. — Čia gi negyvo žmogaus kaulai... Jie išplauti, išdezininfekuoti... Nuo jų nieko bloga nepadarys... „Nieko negelbėjo įtikinėjimas. Senelė neužmigo, pradėjo kliedėti. Ir Nijolė turėjo prašyti pamokų ruošti pas drauges. Todėl ir studentų bendrąbutio vadovybė įvertino Nijolės prašymą bei jos motyvus ir pagaliau ją priėmė į bendrąbutį.

Nijolė studijomis buvo patenkinta. Studentų gyvenimas įvairus ir įdomus. Dažnai jie turėdavo diskusijų ne tiktaiktai savo specialybės klausimais, bet ir meno, ypač kai padidėdavo partijos spaudimas, kai įvykdavo kompartijos susirinkimai, ir diktatūra visa jėga šokdavo spausiti visus gyventojus, o ypač menininkus, kad jie būtų tuo bogatu, kuris visus Lietuvos gyventojus kinko į okpacinį vežimą.

Nijolė ne tiek tėvų įtaigojimu, kiek pačių studentų laisvės išsilgimu buvo režimui opozicijoje. Režimo pritarėjus, kurių buvo tiktaiktai pavieniai egzemplioriai, jie nesunkiai išsifruodavo ir mokėdavo izoliuoti. Išsifruoti, jie jau buvo žinomi visiems studentams. Jų būseną jau buvo apspręsta. Jie dažniausiai traukdavosi iš universiteto, o gal valdžia juos sąmoningai išsindavo, gal kitur siųsdavo.

Iš vyresniųjų studentų dar pirmaisiais metais Nijolė prisiklausė pasakojimų, kaip jų ansamblis turėjo išvykų į atplėštą Lietuvos žemės ir atiduotas gudams, lenkamais ir rusams lietuvius slavinti — nutautinti. Nijolė, niekur toliau Vilniaus nebuvo, nepaprastai patiko ansamblių pasakojimai, kaip jie koncertavo Vidžiu, Ašmenos, Svyrių vietovėse, kaip žmonės juos sutiko su gėlėmis ir ašaromis, kaip ilgesingai ir juos žiūrėjo išlydimus ir atvirai kalbėjo.

— Draugai lietuvių, prašykite Lietuvos valdžią, kad mus grąžintų Lietuvai... Mes gi visi lietuvių... Kodėl mums atidavė gudams, kur mes nei mokykloje, nei bažnyčioje, nei rajono raštinėje negalime susikalbėti savo gimtąja kalba... Lenkiškai, rusiškai ir gudaiškai ir Lietuvoje galima susikalbėti, bet kolėl mums uždrausta savo gimtąja kalba mokytis, melstis, su-

sikalbėti?

— Draugai, — atsakė jiems studentai, — dar palaukite, — ir mes pas jus atvažiuosime, ir jūs pas mus atvažiuosite... „Deja, buvo uždraustas lankymasis. Studentams po dviejų, trijų išvykų nebuvo daugiau leista išvykti pas dvigubai pavergtus brolius... O Nijolė, po tų pasakojimų, taip norėjosi nuvykti pas gudams atiduotus lietuvius. Tuo tikslu ji įstojo studentų ansamblin. Nors dalyvavimas ansamblyje jai trukdė studijas, bet ji, sukaupusi valią, energiją, susiradavo laiko studijoms galimu laisvalaikiu, bet ansamblyje dalyvavo. Iš medikų ji buvo viena iš negausiųjų dalyvių skaičiaus. Deja, jos viltys pavazinėti per gudų valdomas Lietuvos sritis ir aplankyti dvigubai pavergtus brolius ir seseris, neišsipildė, kaip ant pykčio, kaip tiktaiktai jai įstojus į ansamblį.

Nijolė džiaugėsi medicinos studijomis, nes vasarą ji pas tėvus — tai pas motiną Palangoje, tai pas tėvą Klaipėdoje jau galėjo semtis žinių iš savo specialybės. Tiesa, trejų metų medikė — dar jauna studentė, medicinos darbui dar tiktaiktai besirušiant, bet jai jau įdomu buvo stebėti ir motinos ir tėvo darbų, ypač, kad jie buvo skirtingi. Barvainiams gi labai malonu buvo dukterį vesti į medicinos labirintus, kurie ne visi turėjo išeitį. Nijolė nenorėjo su tuo sutikti. Ar gi meidicina tiek nepajėgi, kad daug ko dar nežinojo? Bet buvo neginčijamas faktas, kad tikrai taip yra: medicina dar daug ko nežino.

Nijolė jau žinojo, kad sifilio, kitados baisios ligos, nemažiau baisios džiuvos ir net poliomieliito problemos beveik išspręstos, bet vėžio, reumatizmo, epideminių gripų ir kiti klausimai tebėra neišspręstoje padėtyje ir neranda į sprendimą kelių.

Beje, Nijolė išaugo į gražią mergaitę — liekną, mėlynakę blondinę, panašią į savo motiną. Kai po ilgesnės pertraukos ji pasirodė Klaipėdoje, Šilgalis tiesiog susižavėjo.

Sesuo Vassa, kuri puoselėjo ir jį viltis, tai pastebėjusi, neįskentė:

— Daktare, kaip matau turi labai minkštą širdį...

— Visų gi širdys minkšta — be kaulų...

— Tiesa, bet kai kieno perminkšta...

— Gal žinote vaistų, kaip jas galima būtų padaryti stangesnes?

— Kartais vaistai netikėtai išrandami, gal ir širdims stangrinti kas išras vaistų...

— Girdėjau, kad dabar širdims įdeda nailoninius vožtuvus...

— O, nailonas peršvelnus...
Bus daugiau.

KULTŪRINĖ KRONIKA

MOKSLININKAI AIŠKINA LIETUVISKAS
GYVENAMAS SRITIS

Dr. M. Alseikaitis - Gimbutie nės studija apie baltų žemes.

Keistas reiškinys, bet tikras, kad daugelį lietuvių, net turinčių aukštojo mokslo diplomus, sunku įtikinti, į kokias žemių sritis lietuviai turi teises.

Laimei, atsiranda vis daugiau mokslininkų, kurie rimtais tikrais argumentais ima ne susipratėlius ir ignorantus įtikinti. Neseniai Maskvos Mokslo akademijos išleista istoriko Pašto (rusų kalba) veikalas teigia, kad prūsai buvo lietuvių kilmės žmonės.

Rusų kalbininkas Šachmatovas įrodinėja, kad lietuvių gyventa beveik iki Maskvos. Rusų mokslininkas Trubeckio teigia, kad ir Volgos vardas yra lietuviškos kilmės, iš žodžio ilga — Vlga — Volga pakitęs. Būga daugelį Gudijos vietovardžių, upių pavadinimų nurodė esant lietuviškų. Ir tt.

Dabar archeologė Dr. Marija Alseikaitė - Gimbutienė parašė naują studiją, kuri plačiau aptarta Hagoje, Olandijoje, iš einančiame „International Journal of Slavic Linguistics and Poetics“ žurnale, kurį redaguoja 4 profesorai iš įvairių kraštų.

Dr. M. Gimbutienė surinko daug duomenų apie baltų gyventas vietas ir tuos duomenis pagrindė kalbos ir archeologijos duomenimis.

Vokiečių ir rusų kai kurie mokslininkai, gindami savo tautų pozicijas, ima įrodinėti, esą lietuvių kunigaikščiai buvę grobuonys ir užgrobę daug rusų žemių, o iš tikrųjų yra kaip tik atvirkščiai: galinės lietuvių tautos gentys Galindai, kurie gyveno Možaisko bei Gžatsko srityse, rytuose, ir Prūsijos pietuose, kurie dabar įeina į vad. Mozūrų ežerų sritį, apie 500 metų vedė kovas su slavais, kurie veržėsi į jų gyvenamas sritis ir pagaliau jas užgrobė.

Rytuose Dniepro aukštupiai — Smolensko, Mogiliovo, Kalugos, Tverės, Černigovo srityse, o vakaruose visą rytprūsių plotą ligi už Vyslos valdė lietuviai. Lietuvių gentis Prūsai buvo gyva dar 17-me amžiuje, nors jų sritis buvo užkariavę kryžiuočiai.

Dr. M. Gimbutienės studija labai įdomi ir nepaprastai svarbi.

● „Literatūra ir Menas“ pasakutinio numerio didžiumą už

pildė nieko bendra nei su literatūra, nei su menu neturinčiu A. Sniečkaus plepalu, kuriuo jis kartoja Maskvoje meno po litruko Iljičiovo menininkams padiktuotą kompartijos įsakymą — dirbti taip, kaip partija įsako.

LIETUVIAI DAILININKAI
TARPTAUTINĖJE
PARODOJE

Liublianoje, Jugoslavijoje, atidarytoje 51-joje tarptautinėje grafikos parodoje, kurioje dalyvauja 41 valstybės grafikai, išstatę 350 grafikos darbų, dalyvauja ir Lietuvos grafikai — J. Kuzminskis, išstatęs dvi linograviūras ir A. Makūnaitė, išstaciūsi tris spalvotas linograviūras iš ciklo „Eglė, žalčių karalienė“.

● L. Žitkevičius parengė spaudai eilėraščių knygą „Dilgės ir lelijos“.

šiaurės miškai vilioja tūkstančius kanadiečių ir kitų keliauinkų, ypač iš JAV, keliauti atostogų toli nuo perpildytų miestų. Pradedant antruoju pasauliniu karu, kelionių skaičius visame pasaulyje žymiai padaugėjo, bet mažai bus valstybių, kad jos taip išaugtų kaip Kanadoje.

DAIL. A. A. TAMOŠAIČIŲ
DAILĖS STUDIJA I
NEPAPRASTAI ĮTIKINAN
TIS PAVYZDYS

š. m. liepos 15 d. sukako lygiai 15 metų kai ji sėkmingai veikia.

Įkurta Montrealyje, perkelta į Kingstoną, Ont., ji per tuos 15 metų našiai dirbo: patys abu dailininkai yra sukūrę savaimingos individualios kūrybos darbus, kurie plačiai žinomi visuomenei iš tų darbų parodų Čikagoje, Montrealyje, Toronte, Windsore ir kitose vietovėse, o, be to, iš jų Studijos, pritaikomojo meno skyriaus yra išėjusių eilė lietuvių kūrinių audinių audėjų.

Didelis, naudingas ir gražus dailininkų Antano ir Anastazijos Tamošaičių darbas Nepriklausomoje Lietuvoje, (kurios pp. Tamošaičiai yra pastovūs ir nuosirdūs rėmėjai), įvertintas eile straipsnių — Dr. H. Nagio, Dr. I. Gražytės, M. Jonyrienės ir kt.

Sukaktuvių proga nuoširdžiai pp. Tamošaičius sveikiname ir linkime tolimesnių ateities kūrybinės padairios.

● Sol. L. Juodytė rugsėjo 29 d. ruošia koncertą Town Hall, New Yorke.

Lietuvos konsulo Kanadoje sūnus, Jonas Žmuidzinai, ne lengvomis sąlygomis ėjo mokslus, bet gabus ir pasiryžęs vyras, tikslą pasiekė su kaupu. Dabar jis yra inžinerijos daktaras, apsigyvenęs Kalifornijoje, USA.

Dr. J. Žmuidzinai dabar jau yra sukūręs šeimą ir turi ketvirtą vaiką. Jo žmona prancūzų tautybės. Bet šeimoje jie kalba tik lietuviškai kad vaikai geriau įsisąmonintų savo kalbą, jie kitomis kalbomis nekalba, ir jų vaikai dar maži, kalba tik lietuviškai ir nei angliškai, nei prancūziškai. Tėvai sako: Jie svetimų kalbų, anglų ir prancūzų, išmoks kai pradės lankyti mokyklą.

Tai yra geras pavyzdys visiems, kurie veda ne lietuviškas ir kurie sako, kad lietuvių kalba gadina jų išmokstamą kitą kalbą. Garbė tokioms šeimoms, kurios išmoka savo vaikus gražiai lietuviškai kalbėti!

TREJOS DEVMERIOS

VEDA DR. GUMBAS

NĖRA SKUBU

Kartą girtam bekrypuojant prie namo durų, prie jo priejo policininkas.

— Kur tu gyveni?

— Štai čia, — parodė girtas į duris, — tačiau aš paskambinau ir niekas neatsako.

— Ar seniai jau skambinai?

— norėjo žinoti policininkas.

— Jau maždaug prieš dvi valandas, — atsakė girtasis.

— Tai kodėl vėl nepaskambini antrą kartą?

— O kam čia, — nesuprato girtas. — Tegul jie palaikia.

Vedybos yra priežastis visų skyrybų.

Kartais proga beldžiasi į duris, o kartais beldimasis į duris sugadina progą.

Jis: Aš nerandu žodžių.

Ji: Ten įsiskodamas tikrai jų nerasi.

KVAILAS RATAS

Detektyvas: Aš nusekiau jū su vyrą į tris kabaretus ir į du viešbučius.

Klientė: O ką jis ten darė? Detektyvas: sekė jus.

PAŽANGA

„Vieną vakarą, tėvas kiškis, bevalgydamas morką, pastebėjo, kad jo sūnus yra ypatingai gerame ūpe, tad ir paklausė savo žmonos kiškinės, kame priežastis būtų.“

— Matai, — atsakė kiškinė, — šiandien jam labai mokykloje pasisekė. Jis išmoko dauginti.

VAISTINĖJE

Nuėjęs piliotis į vaistinę prašė vaistininko, kad jam duotų keletą piliulių nuo šalčio. Vaistininkas surado piliules ir klausia:

— Ar jūs norite, kad aš jums įdėtų sudėčiau tas piliules?

— O, nesivarginkit, — atsakė piliotis, — aš jas parsiridėsiu namo.

GAL GERIAU NEKEISTI

Kartą labai, labai storas piliotis ir labai, labai plonas su sitiko autobuse. Storas buvo užėmęs beveik visą sėdynę ir vargšelis plonasios vos, vos įsišpraudė sėdėti. Pagaliau, plonas piliotis, neiškęs spaudimo, sako storesniajam:

— Man atrodo, kad autobuso bilietai kainu turėtų būti nustatyti pagal svorį.

— Džiaukis, kad taip nėra, — atrėžė jam storulis, — nes kitaip tai pats turėtum pėsčias vaikščioti. Dėl tavęs autobusui net sustoti neapsimokėtų.

Ne PER TOLI

Dvi ponitės važiuojo autobusu ir jokių būdu nemokėjo privažiuoti prie šaligatvio, tad viena ir sako kitai:

— Pastatyk tą savo automobilį, kur esame, o mes pačios nueisime pėsčios iki šaligatvio.

Žinia laikraštyje:

„Šiandien buvo nušautas 12 vaikų tėvas. Medžiotojas galvojo, kad kiškis“.

...ne, mano vyras man niekad daugiau nebenuperka gėlių. Greičiausiai jis galvoja, kad ištekėjus aš praradau savo uoslę.

TILTAS Į JŪRĄ

9.

Cak-cak-cak! Anksti rytą ji pažadindavo monotoniškas plaktuko kaukšėjimas. Kieme po beržu sėdi pjovėjas ir plaka dalgi. Jis plaka ilgai, kol dalgio ašmenys pasidaro aštrūs ir skustuvas. Pjovėjas perbraukia per juos smilga, kurios viršūnė kaip plaukelis krenta žemyn. Gerai. Dalgis puikiai išplaktas.

Dalgio ašmenys žybičia kylančios saulės spinduliuose, suvirpėjus krinta žolė. Dalgis švysčioja ir švysčioja net uždamas. Pjovėjas žygiuoja per žydinčią pievą. Jis su šiaudine skrybėle, su baltais lininiais marškiniais. Apie vidurdienį marškiniai sudrėksta nuo linguojančio pjovėjo nugaros. Jis stabteli, nubraukia nuo kaktos prakaitą, atsigeria vandens iš molinio ąsočio, uždengto žole, ištraukia iš kišenės galastuvą ir, viena ranka prilaikydamas dalgį, brūkščiuoja galastuvu išilgai ašmenų. Paskui vėl užsimoja dalgiu. Jo klumpės pilnos gėlių žiedų.

* * *

Tas pats dalgis vėl švytuoja per rugiapjūtę. Dabar jis skambėto skamba, kiredamas tankius rugius; brandžios, sunkios varpos svyra į žemę. Toliau, kur laukas lygus, čerška kertamoji; suplūkę arkliai žengia, kinkuodami galvas, ore švilpia botagas ir sukasi uodų spiečiai. Uodai sotūs, pripampę šilto arklų krauju, bet neatstoja nuo jų nė valandėlei. Daug surišusių pėdų guli lauke, ir pamažu rikiuojasi gubos. Jis nespėja jų statyti. Nuovargis galutinai pakerta kojas. Reikia išlaikyti iki vakaro. Jis būtinai turi išverti. Juk kairiai saulė jau krypta žemyn, oras truputį atvėso, ir prakaitas apdžiūvo ant lūpų. Kai saulė nusileis, merginos pins iš varpų pabaigtuvių vainiką, kuris kabos troboje iki sekantio derliaus.

* * *

Kimiai kriokdama dūzgia kuliamoji; ji be perstojo ryja rugių pėdus, išspjaudama sulamdytų šiaudų glėbius ir pelų krūvas. Ore skraido dulkių debesys ir akuotai. Grasiai stukseną kuliamosios motoras. Aplink jį sukinėjamas motoristas su tepaluotom rankom. Nepaprastai aukštą ir stambų vyrą, šitas motoristas; jo kumščiai it kaladės. Jis turi ant piršto aukštinį žiedą ir rūko papirosus „Regata“.

Vakare, kai pradeda temti, jis gauda po klijamą mergas, lengvai pakelia ant rankų ir neša į tamsesnę klijamą kертę, kur niurko jis šiauduose, kišdamas po suknele didžiulę ranką. Mergos spiegia ir klykia, spardosi nuogomis nudegusio-

mis kojomis, bet joms nelengva ištrūkti iš motoristo glėbio. Jos išbėga į kiemą sukaitusios, raudonos, sutaršytas plaukais.

— Velnias! Tikras velnias!

Tačiau skamba visai nepiktai. O motoristas kvatojasi, irėmęs į šonus rankas. Kas jam? Jis gerai žino, kad patinka mergoms.

Sutemus motoristas eina maudytis į upę. Virš vandens ir klonio draikosi baltas rūkas. Prunkščia ganykloje arkliai. Ima sukti lakstingalos. Iš kitos Mnii sojkranto atplaukia daila, ilgai aidėdama tarp snaudžiančių klonių:

Kai aš turėjau kaime mergelę,
Ejau lankyti kas vakarėlį...

Jeigu tai šeštadienio vakaras, kažkur kaimo gale sudunda būgnas. Armonikos beveik negirdėti; ją nustelbia būgno dundėjimas, kuris nutyla tik vėlai po vidurnakčio, pragydus pirmiesiems gaidžiams.

* * *

Mažutėje mūrinėje bažnyčioje sugaudžia vargonai. Prie altoriaus išeina kunigas su balta kamža, lydimas dviejų klapčiukų. Jis klūpo su motina ažuoliniame suole. Motina atsiverčia maldaknygę juodais odiniais viršeliais; ji meldžiasi. Tyliai šlama maldaknygės puslapius. O kaip jam melstis? Motina kumšteli jį, kad jis nežiopotų ir bažnyčios lubas, kur skraido žvirblis, atsitrenkdamas į spalvotus langų stiklus. Kas atsitiks šitam žvirbliui? Ar nenukris jis ant kunigo? Tai būtų juoko. Kaip vėsu bažnyčioje. Rodos, kad lauke ruduo. Skamba kunigo balsas. Vėl gaudžia vargonai. Muzika aidai po baltais bažnyčios skliautais. Kada ji nutils, kada pasibaigs mišios? Bažnyčioje kvepia smilkalais ir miliniais kaimiečių rūbais. Kažkieno batai smarkiai trenkia tepalu. Dominus vobiscum! Dominus vobiscum! Orate, fratres! Kunigo labai baltos rankos. Jos ne tokios, kaip valstiečių, kurie, šnibždėdami maldos žodžius, klūpo bažnyčioje, nuleidę galvas ir įsmeigę žvilgsnius į šaltas grindis. Nuo klūpėjimo jiems skauda kelius, bet jie meldžiasi. Orate, fratres! Labai tykų vasaros sekmadienį, gerai įsiklausius, kaime girdi skambant bažnyčios varpą. Keliais traukia moterys, laikydamos rankose batelius, kuriuos apsiauna, pamačiusios raudoną gotikinį bažnyčios bokštą. Turtingieji važiuoja brikeliais. Pašventorys pilnas arklų ir vežimų. Žmonės būreliais plūsta į bažnyčią. Orate, fratres! Pagaliau kunigas atsiska į suklupusių minią! „Ite, missa est!“ Pakyla nulenktos galvos. Nugrubę nuo darbo pirštai užverčia maldaknyges. Vaikiniai susižvalgo su merginomis.

Dabar jis žino, kad lauke galės paprašyti motinos dešimt centų ir nusipirkti limonado.

* * *

Anapus upės vieniemyje gyvena mergaitė. Jos vardas Zita. Pasikinkius arklį, ji atvažiuoja su motina į paupį skalbti baltinių. Jau iš tolo gridėti, kad Zita važiuoja į paupį, nes ji visuomet dainuoja skambiu balsu, kuris aidai pušyne. Ar skaliau baltinius skaidriame upės vandenyje, ar plaka ant suoliuko juos kultuve — ir vis dainuoja; pilni kloniai jos balso. O kartais, karštą dieną, Zita atbėga maudytis į upę. Ji taškosi po vandenį tarsi didžiulė balta žuvis; paskui išlipa ir krantą šlapiais išsidraikiusiais plaukais ir nuoga vartosi ant įkaitusio smėlio, visiškai nieko nesidrovėdama, užmiršusi, kad iš krūmų kitame upės krante ją stebi smalsios berniukų akys.

Jis išsimylėjęs, tačiau nedrįsta jai to pasakyti. Zita gali pasijuokti iš to. O ką jau bekalbėti apie draugus. Paulius tikrai imtų tyčiotis. Ak, tau patinka Zita? Cha-cha-cha! Mes jau nekartą matėm ją nuoga. O tu ar matei? Žinai, ji jau...

* * *

Vieskeliu, svilinant saulei, traukia raudonarmiečiai; jie dulkini ir suprakaitavę. Ant pečių suvyniotos milinės; saulėje blykčioja durtuvų smaigaliai. Būrys pasuka prie tilto. Čia jie apsigyvena buvusiam dvare, nes savininko nebėra, ir virš dvoro plėvesuoja raudona vėliava. Visur raudonos vėliavos: ir mokykloje, ir gurguolėse, kurios darda ir miestą su grūdais, ir mieste. Kažkas atsitiko. Tačiau kas? Jį dar negali suprasti. Mokykloje kabo gėlėmis apipintas Stalino portretas, ir nauja mokytoja, įsisėgusi į suknelę raudoną kaspiną, moko juos giedoti internacinalą. „Kas buvo nieks, tas bus viskuo...“ Taip, kaimo batsiuovys tapo apylinkės seniūnu, o buvęs seniūnas tapo niekuo; jis įtūžęs, kad iš jo ūkio atrėžė penkis hektarus žemės. Vieną naktį seniūnas dingo, ir tada po apylinkę pašnabždom pasklido šiurops žodis — Sibiras. Suėmė ir felčerį. Raudonarmiečiai prie tilto dainuoja:

Vychodila na bereg Katiuša...

Jie išplaua upėje dulkinas kojų apfijas ir, susėdę ant užtvankos pylimo, geležiniais virbalais valo šautuvų vamzdžius. Per tiltą dunda tankiai su žvaigždėmis; tiltas braška, krūpiočia, bet išlaiko jų svorį. Stiprus jis, stiprus; iš gero medžio padarytas. Daug pavasarių tiltą daužė storos ledo lyty, o jis vis stovi kaip stumbras, kojomis įsirėmęs į vieną krantą, ragais į kitą. Didelę našta pakelia tiltas, žiūrėdamas į tyliuosius Minijos vandenius. Naktį dega žvaigždės virš jo. Girdėti raudonarmiečių daina:

Tri tankista, tri vesiolych druga...

Tankai žlega pro kaimą, sukeldami gelsvus dulkių debes. Dulkės gula ant žalių medžių lapų, kurie dabar atrodo pilki.

* * *

Bus daugiau.

BŪKIME SVEIKI

GALVOS SKAUSMAI

2.

NEUROZĖS

Dažnai galvos skausmus sukelia ir neurozės — funkciniai nervų sistemos sutrikimai, atsi randą pertempus pagrindinius nervų sistemos procesus, — dirginimą ir slopinimą, veikia įvairiems psichologiniams veiksmams.

Galvos skausmai būdingesni neurastenijos ir isterijos atvejais. Kaip minėjome, skausminis jutimas susidaro galvos smegenų žievėje, todėl svarbus vaidmuo tenka jos jautrumui. Iš aplinkos bei vidaus organų į galvos smegenų žievę eina daug impulsų, kurie gabena įvairius jutimus. Tačiau ne visi jie patenka į smegenų žievę, dalis jų užblokuojama jutimo slenkstyje.

Kai smegenų žievė, veikiant įvairiems nemaloniems veiksniams, nusilpsta, tada jaučia ma eilė dirgiklių, kurie norma liai neįtampa. Taip būna neurastenijos atvejais. Tokiems asmenims kasdieniniai dirgikliai, kurie neveikia sveikų žmonių, sukelia nemalonius jutimus, jų tarpe galvos skausmus. Be to, tokie asmenys skundžiasi nemiga, sumažėjusiu darbingumu, išsiblaškymu, skausmais įvairiose kūno vietose, galvos svaigimu.

Būdinga, kai galvos skausmai aprimsta arba išnyksta, žmogui atsidūrus ramioje aplinkoje, tyloje. Daug reikšmės turi ir neuroze sergančio nuo taika. Kai linksma, gera nuo taika, galvos skausmai neįtampa. Isterijos atvejais galvos skausmai dažniausiai būna susiję su nemaloniais pergyvenimais.

Isterikų galvos skausmai būna labai stiprūs, o tai veda į nervinį išsekimą. Kartais isterikai skundžiasi, kad jiems taip skauda galvą, tartum ji būtų suveržta metaliniu lanku — tas turi specialų „isterinio šalmo“ pavadinimą. Kiti isterikai skundžiasi, kad skausmas turi nemalonų, grėžiantį pobūdį. Neurozių atvejais galvos jautrumas jaučiamas net plaukus šukuojant.

ARACHNOIDITAI

Kartais ilgai trunkančius galvos skausmus gali sukelti lėtiniai galvos smegenų apval

kalų uždegimai — arachnoiditai. Arachnoiditai gali išsivystyti, persirgus galvos smegenų ar jų apvalkalų infekciniais suirgimais, po kaukolės traumų ir pan. Arachnoiditų sukelti galvos skausmai būna stiprūs, su paaštrėjimais.

Skausmą sukelia arba betarpiš uždegiminio — suaugiminio proceso veikimas į skausminius receptorių, arba suaugimai smegenyse, trukdant nutekėti smegeniniam skysčiui likvo rui, dėl ko padidėja galvos spūdis. Arachnoiditų atvejais galvos skausmai būna stipresni rytais. Jie dažniausiai susiję su pykinimu, kartais vėmimu, kuris nepriklauso nuo maisto. Neurozių atvejais galvos skausmai paprastai būna stipresni po pietų, kai susikaupia daugiau dirgiklių.

Senesniame amžiuje galvos skausmus gali sukelti galvos smegenų kraujagyslių aterosklerozė, hipertenzinė liga. Dėl aterosklerozės atsiradę galvos skausmai yra buko pobūdžio, jie priklauso nuo nepakankamo galvos smegenų aprūpinimo krauju, ir dėl padidėjusio centrinės nervų sistemos jautrumo skausminiams impulsams. Kartu pasireiškia ir kiti simptomai: nemiga, atminties susilpnėjimas, užimas ausyse, galvos skausmas. Hipertoninė ligos pradžioje galvos skausmai būna nepastovūs, išryškėja susijaudinus, nuvarius. Vėliau galvos skausmai neretai įgauna priepuolinę formą.

Ilgai trunkančius galvos skausmus gali sukelti labai įvairios priežastys — traumas, regėjimo aparato anomalijos, chroniniai ausų uždegimai ir kt.

AUGLIAI

Kartais galvos skausmų priežastimi yra galvos smegenų auglys. Tačiau reikia pasakyti, kad galvos smegenų augliai nėra tokie dažni, nes įvairių auglių tarpe jie tesudaro 6%. Esant galvos smegenų augliui, auglio sukeltiems skausmams būdingas laipsniškas stiprėjimas. Iš pradžių jie būna nedieli, nepastovūs, vėliau dažnėja ir stiprėja.

Augliui augant, jis spaudžia smegeninio skysčio nutekėjimo kelius. Dėl to pakilus gal

WELLAND, Ont.

TRADICINĖS JONINĖS 1964 M.

Eilę metų puoselėtos Wellando Joninės, visuomet ruošiamos St. Stephen's salėje (kam pas E. Main Str. ir Port Robinson Rd.), tapo tradicine mis.

Kitais, 1964 m. birželio 20 d., Joninės rengia naują Wellando lietuvių B-nės v-ba. Tam reikalui salė jau išnuomota.

Kad nepakenktų ateinančio m. ruošiamoms Joninėms, A-kės v-ba, prašo visų organizacijų, tuo laiku arba artimai prieš VI. 20 d. nedaryti kitų

parengimų.

Wellando Apyl. v-ba tikisi gražaus organizacijų pritarimo ir nuoširdaus bendradarbiavimo parengimuose.

Ambicijos ar varžybos — išmušti vieni kitų parengimus, nėra bendradarbiavimo parodymas.

Wellando Apyl. v-ba, nestojanti į varžovų eiles, gerbia visas organizacijas ir dirba visų lietuvių gerovei bei ateičiai, todėl tikisi gilaus visų pritarimo iš pareigos.

Wellando Apyl. V-ba.

vospūdžiui, yra tempiami galvos smegenų apvalkalai, kuriuose yra daug skausminio jutimo receptorių. Dėl to pačių priežasčių pabūrksta ir regimojo nervo spenelis, o vėliau jis net atrofuojasi. Nuo auglio likalizacijos priklauso įvairūs dininiai simptomai (ribotos smegenų dalies pakenkimo ženklai) — nutirpimai, paralyžiai, kalbos, pusiausvyros sutrikimai ir pan. Galvos augliai šiuolaikiniai medicinos priemonėmis dažniausiai nesunkiai nustatomi. Tam daug padeda pagelbinti diagnostinės priemonės: rentgenograma, elektroencefalografija, pneumoencefalografija, akių dugno tyrimas ir kt.

GYDYMAS

Negalima pradėti gydyti galvos skausmų, neišaiškinus jų priežasties. Tik išaiškinus ligos priežastį, galima pritaikyti efektyvų gydymą. Todėl reikia kreiptis į gydytoją — neuropatologą. Jei galvos skausmų priežastis yra funkciniai nervų sistemos sutrikimai, pavyzdžiui, neurastenija, tai neretai galvos skausmus pavyksta pašalinti ir be specialių medicininių priemonių. Tokiu atveju svarbiausia sureguliuoti darbo ir poilsio režimą, pasirūpinti, kad nebūtų pervargina ma nervų sistema. Reikia, kad asmenys pakankamai miegotų, dažnai būtų gryname ore, tin kamai praleistų laisvalaikius. Labai naudingos sekmadieninės išvykos į gamtą. Daug padeda sportas, kasdieninė gimnastika, vandens procedūros.

Visos tos priemonės tonizuoja nervų sistemą ir neretai to užtenka, kad galvos skausmai praeitų. Minėtosios priemonės padeda numalšinti ir dėl kitų priežasčių atsiradusius galvos skausmus. Migrenos atvejais reikia vengti stiprių susijaudinimų, pervargimo, reguliariai maitintis, sekti, kad nebūtų vidurių užkietėjimo. Esa

Gyd. Č. Grizickas.

KNYGOS - KNYGOS

BIBLIOGRAFINĖS ŽINIOS

Skaudūs prisiminimai Rytų ir Vakarų Europoje.

Šiurpūs vaidukliai dar slenka per Europą iš tų nesėkmingų kūrų, kai žmogaus ir atskirų tautų likimas buvo sprendžiamas šalto smurto priemonėmis. Pasirodo vis daugiau leidinių apie anuos laikus.

Neseniai išėjo vėl toks leidinys, kuris dalinai liečia ir Lietuvą — Gerhard Schonberger: „Der Gelbe Stern“ (Geltonoji žvaigždė). Leidykla Bertel amann Lesering knygą išleido masiniu tiražu. Tai daugiau vaizdų rinkinys — albumas, tekstai vaizdus tik paaiškina, papildo. Leidinys vaizduoja žydų ir kitų „nepageidaujamųjų“ naikinimą Hitlerio režimo metu 1933-1945 metais Vakarų ir Rytų Europoje.

Įženginiuose tekstuose paaiškina, kodėl apie masinius žudymus okupuotose kraštuose Rytų Europoje tėra išlikę tiek mažai vaizdinės medžiagos. Būtent jau 1941 m. Berlyno buvo išleistas visuotinis įsakymas draudžiantis tokius šaudymus fotografuoti. Be to, buvo stengiamasi visas tokias nuotraukas konfiskuoti, kad jos nepatektų į priešių rankas.

Iš Lietuvos visoje 224 psl. knygoje yra 3 vaizdai. Vieno je nuotraukoje (25 psl.) matyti, kaip žydų šeima Šimano Dacho gatvės grindiniu skuba į Klaipėdos stotį. Tai buvo 1939 m. kovo 23 d. Tekste paaiškina, kad, Austrijoje ir Čekoslovakijoje, taip ir Klaipėdoje tuoj po vokiečių įvygių prasidėjo teroras prieš žydus. Tūkstančiai žydų, gelbėdami gyvybes, bėgę į D. Lietuvą. Kiti du vaizdai (40 psl.) rodo žydų grupės nukankinimą Kau ne auto garažo kieme prieš kapines.

Juo tolyn vokiečių Vermanas ch'as nužygiavo į rytus, juo platesnė buvo SS egzekucijų komandų veikla nuo Pabaltijo iki Kaukazo, rašoma 81 p. Bu vė panaudojami ir abejotinos moralės vietiniai asmenys. Po

priedanga kampanijos prieš partizanus ir tas egzekucijas bū vė įtraukti ir lauko policijos bei Wehrmacht'o vyrai. Kaip pavyzdys, kad atskirais atvejais pavykdavo pasmerktuosius išgelbėti, minimas Vilnius (165 p.), kur pavykę net tūks tancius išgelbėti nuo sušaudymo.

Pabaigoje pridėta chronologinė lentelė, kurioje minimos tokios Lietuvos liečiančios datos: 1939 m. kovo 23 d. vokiečių kariuomenės įvygių mas į Klaipėdos kraštą—1941 m. birželio 28 d. pogromas Kaune. — Liepos 8 d. Pabaltijo kraštuose įvesta geltonoji žvaigždė žydams paženklininti. Tų pat metų spalio mėn. masiniai sušaudymai Rygoje, Vilniuje ir Kaune, o gruodžio m. Vilniuje žuvę 32,000 asmenų. — 1942 m. vokiečių egzekucijos komandos Pabaltiję pranešė Berlynui, kad sunaikinusios apie 229,000 žydų. — Žydų getas Vilniuje pagal tą chronologinę lentelę likviduotas 1943 m. rugsėjo 23 d., o Kaune getas galutinai buvęs evakuotas 1944 m. liepos 25 d.

1863 m. sukilimas Leutkirch'o miesto spaudoje (Würtemberg), parinko Al. Ružanec — Ružancovas, Lietuvių bibliografinė tarnyba, leid. nr. 67. Danville, Illinois, JAV. 1960. Tai idomus bibliografo bandymas, kai jis 1945 m. gyvendamas Vokietijoje, Würtembergio krašte, mažame kai me bevartydamas 1865 m. lai kraščių rinkinius, radęs žinių apie sukilimo dalyvius, atsidūrė rusius Würtemberge jų kelio nėje į Vakarus, Ameriką.

„Nemzetor“ (Hungarian Guardian), kas antrą mėnesį išleina anglų ir prancūzų kalbo mis, 7.000 egz. Šis laikraštis skiriamas Afrikos kraštams. Eina nuo 1960 m. Adr.: München 34, Postfach 70, Germany, Europe.

TILLSONBURG-DELHI, Ont.

MIRĖ GABUS KARYS

JUOZAS STRADOMSKIS

Dar visai jaunas, vos 28 metų sulaukęs, liepos mėn. 2 d. Buffalo ligoninėje mirė vyr. seržantas Juozas Stradomskis, kuris apie 12 metų ištarnavo Amerikos kariuomenėje (aviacijoje). Velionis sirgo inkstais ir operacija buvo pavėlinta. Laidotuvių rūpinosi dėdė Julius ir Ona Stradomskiai. Liepos 5 d. palaidotas Delhi, Ont. kapinėse per liet. bažnyčią. Ra

mybė mirusiems! Kl. G.

MIRĖ

STEPAS VASILIONAS

Netoli Tillsonburgo gyv. Stepas Vasilionas širdies smūgio ištiktas mirė birželio 21 d. Jis ėjo tik 59 m. Liko našlė Pranė Vasilionienė ir 2 dukterys, kurios yra sukurusios savo šeimas. Velionis palaidotas Tillsonburgo kapinėse. Kl. G.

M. MAČIUKAS

VYRIŠKŲ IR MOTERIŠKŲ RŪBŲ SIUVĖJAS

AUKŠTOS KOKYBĖS RANKŲ DARBAS ANGLIŠKOS IR ITALIŠKOS MEDŽIAGOS

Kostiumų kainos (su vienu kelnėm) \$65, \$75, \$85 ir \$95.

Atskiros kelnės nuo \$15 iki \$25.

79 ir 81 St. Zotiue St. E.

Tel. CR 7-0051. MONTREAL.

Baltica Investment Corp.

Autorizuotas kapitalas \$ 120.000

J. Skučas, Prez. RA 2-6152 6966—44 Ave. Rsm. Superkame sklypus ir žemę Montrealyje bei apylinkėse. Už indėlius mokame 8% dividendą.

SIUNTINIAI

visų rūšių pačių klientų supirktų daiktų ir per Angliją ir Daniją pagal esamus pavyzdžius, visi apdrausti, per JANINĄ ADOMONIENĘ. Kreiptis: 1674 Couvrette St., Ville St. Laurent, Montreal, P. Q. Tel. RI 4-6940

BALTIC WOODWORK CO.

Daromos įvairios durys, langai, virtuvėms kabinai ir kiti įvairūs medžio dirbiniai.

K. KIAUŠAS ir J. ŠIAUČIULIS.

Adresas: 547 Lafleur Str., LaSalle.

Montreal, P. Q.

Tel. DO 6-3884

SHELL SERVICE STATION

SAV. SAM PUKTERIS

5415 BALANGER, ROSEMOUNT.

(ties 44 Ave.)

Tel. 721-3146

Reguliuojami: motorai, taisomi: stabdžiai, sankabos ir kt. Amerikoniški ir europietiški automobiliai.

SIUNTINIAI LIETUVON

Kaufman's Woollens & Textiles

3997 St. Lawrence Blw. Montreal, P. Q. Tel. VI 2-5319.

Iš čia pasiūsite siuntinius savo artimiesiems garantuotai skubiausiai ir

urmo kainomis

(30—40% žemiau rinkos kainų) IMPORTUOJAME IŠ ANGLIJOS geriausias angliskas vilnones medžiagas vyriškiems ir moteriškiems kostiumams ir suknelėms.

Turime didžiulį pasirinkimą viln., kašmiro ir šilk. skarelų. Ateikite ir įsitikinsite, kad čia perkant sutaupysite.

PRIIMAME UŽSAKYMUS

vyriškiems ir moteriškiems kostiumams ir paltams. CH. KAUFMANAS

Buv. Lietuvos pilietis — Audinių fabriko Litex Kaune vedėjas, kalbąs laisvai lietuviškai.

Sunoco Service Station

SAV. L. RUGIENIUS

2750 Ontario ST. E.,

(ties Hogan Str.)

TEL. LA 2-2372.

ILGAMETĖ PATIRTIS

Įvairūs DRAUDIMAI Vacys Žižys

Istaigos VI 2-1427.

Namų 366 - 9094

J. Gražys

KAILIŲ SIUVĖJAS.

SIUVU, PARDUODU.

Taisau ir Remodeluoju.

6396 Bannantyne, Verdun.

Tel.: dienomis AV 8-2352.

PO 6 val. PO 7-6183.

A. NORKELIŪNAS

Commissioner of the Superior Court of Montreal

MONTREAL ENTERPRISES REG'D.

VISŲ RŪŠIŲ DRAUDMAS.

... 6695—35-ta Ave., Rosemount (kamp. St. Zotiue)

Montreal 36, Que.

Tel. RAYmond 7-3120.

ME7-6727

DE LUXE CLEANERS

Sav. P. RUTKAUSKAS

117 — 6th Avenue,

Lachine.

BELLAZZI-LAMY, INC

DO 6-6941

7682 Champlain Blvd.

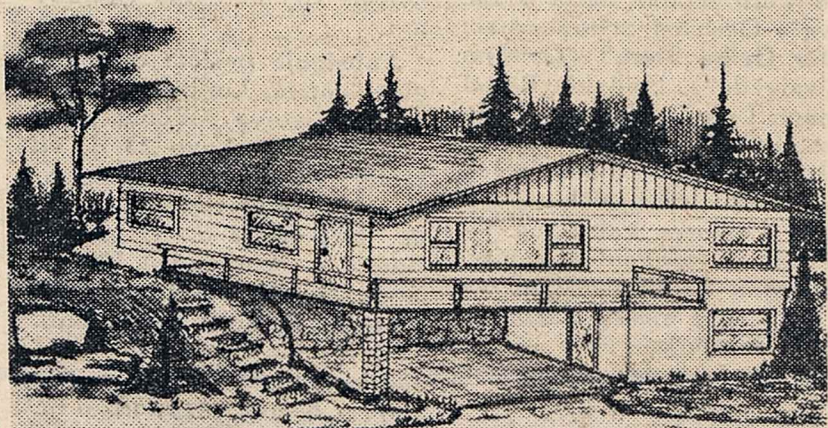
LaSalle.

Įvairi medžio statybinė medžiaga. Durys, langų rėmai. Insuliacija, Ten-Test, Masonite, statybinis popieris.

Ideali vieta Jūsų vasarnamiui!

TIK 43 MYLIOS NUO MONTREAL

Domain Lake Solar Development

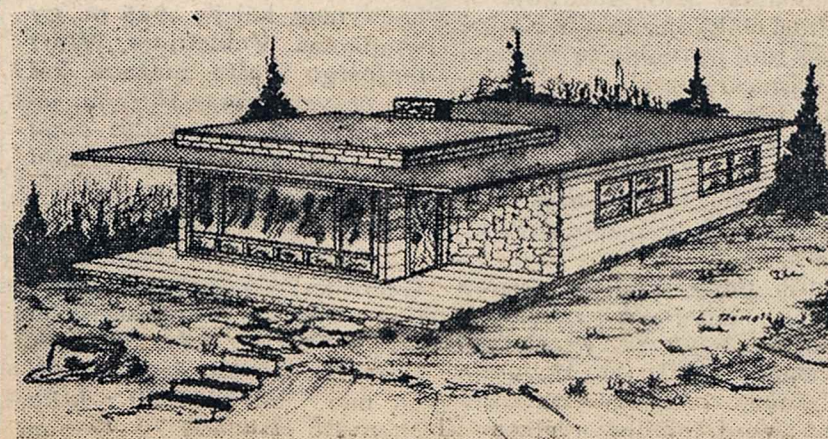

Maloniai kviečia savaitgaliais

Jus atsilankyti

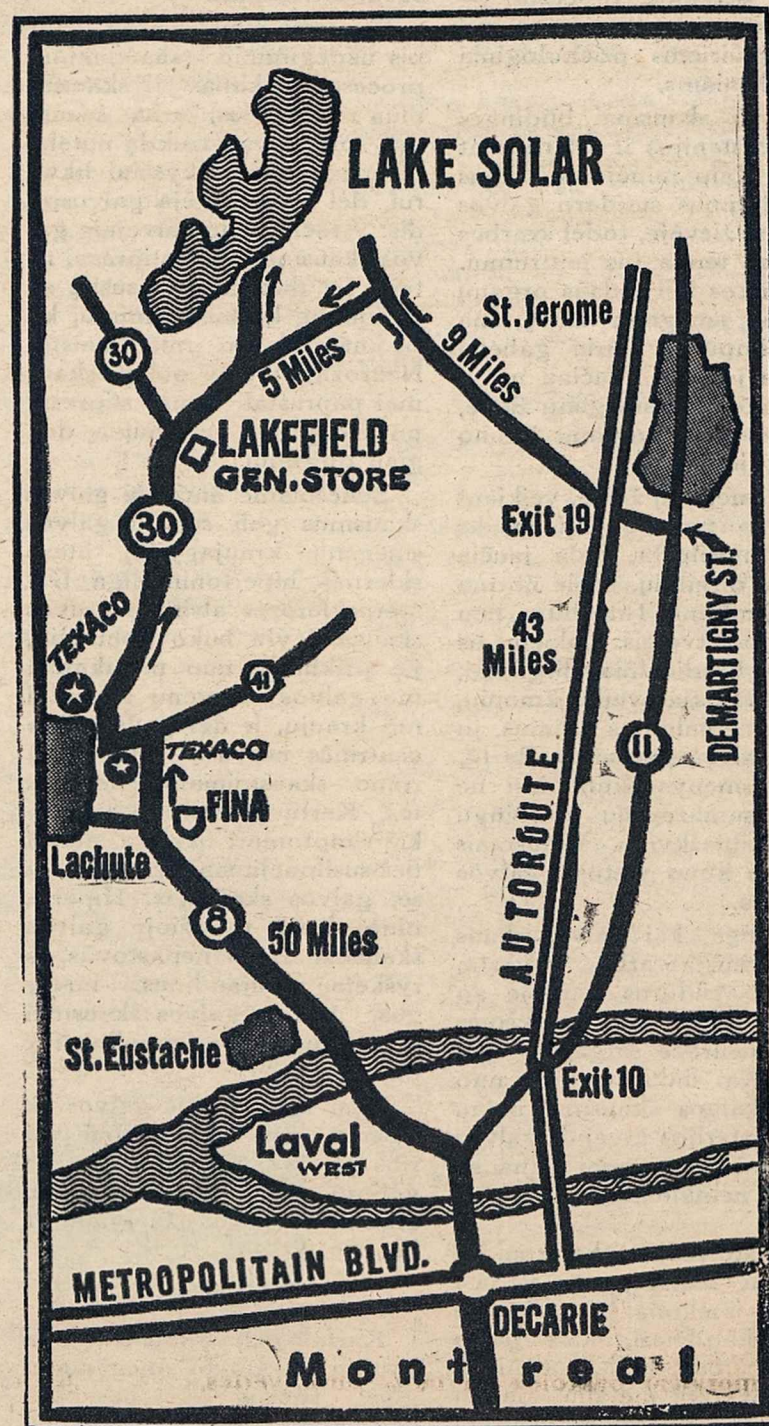
AGENTAS
ROMAS VERBYLA

Vakara is telefonas:
727-8601 arba VI.4-9254

- 600 AKRŲ KLEVŲ IR EGLIŲ ROMANTIŠKOS ŽEMĖS.
- 2,400,000 KV. PĖDŲ PRIVATAUS EŽERO.
- SKLYPŲ SAVININKAMS REZERVUOTAS ... PABLŪDIMIS.
- VIETA PUIKIUOSE LAURENTIAN KALNUOSE IR TIK VALANDA KELIO NUO MONTREALIO.
- 20 ARCHITEKTO PLANUOTŲ MODELIIŲ PASIRINKIMAS.
- STATYKITĖS PATYS AR MES SU MALONUMU PASTATYSIME.
- ĮMOKĖJIMAS TIK 10%. LIKUTIS 5 METAMS IŠSIMOKĖJIMUI.
- MODELIIŲ KAINOS TIK NUO 1775.00 DOL.
- 150 PAEŽERĖS SKLYPŲ NUO \$1200.
- PUIKŲ MIŠKO SKLYPAI NUO \$ 400.
- ELEKTRA IR TELEFONAS.
- TENISO AIKŠTĖ.
- DIDŽIAUSIAS BASEINAS LAURENTIAN SRITY.
- GERAS ŽUVAVIMAS, UPĖTAKAI (TROUT).
- KASDIENINIS MAISTO PRISTATYMAS.
- PUIKUS SMĖLIO PLIAŽAS.

LAKEFIELD, QUE.

SPORTAS...

Atkelta iš 3-čio psl.
2 Toronto Aušra
60 m bėgimas: 1 Čiurlionys (Žaibas).
80 m su kliūtimis: 1 Mockus (Žaibas).
Disko metimas: 1 Klimaitė (Žaibas).

(Aušra).
Rutulio stumimas: 1 Klimaitė (Aušra).
Šuolis į aukštį: 1 Juodytė (Žaibas).
E. Moterų B klasėje:
50 jardų su kliūtimis: 1 Starkutė (Aušra).

50 m bėgimas: 1 Romano vaitė (Aušra).
Šuolis į tolį: 1 Jokubaitytė (Žaibas).
Disko metimas: 1 Starkutė.
Šuolis į aukštį: 1 v. Roma novaitė (Aušra).
50 jardų su kliūtimis: 1 Mockutė.
Sviedinuko metimas: 1 Jurevičiūtė (Aušra).

Lietuvos rekordą rutulio stūmimo, numetęs įrankį 18,16 m. Tai geriausia šiemetinė pasekmė visoj SS-goj. Žaidynių proga vilniškis trisavainis Sportas (Nr. 79) atspausdino A. Sniečkaus ilgą straipsnį, kuria ne neišvengta papeikimo „buržuazinių“ laikų ir jo sportinio gyvenimo.

Jau anksčiau minėtas Kęstutis Orentas vėl atsiekė naują Lietuvos rekordą 5 km bėgime, sukoręs šią distanciją per 14 min. 4 sek.

Rusų lengvaatlečių brolių Znamenskių atminties pagerinimo didelėse tarptautinėse rungtynėse Maskvoje puikiai pasirodė Lietuvos atstovai: A. Varanauskas rutulio stūmimo 18,39 m pasekme buvo antras, o disko metime Algimantą Balčiūną pralenkė tik čekas L. Danek, numetęs 55,49 m, o lietuvius 55,28 m. Be to, naują Lietuvos rekordą atsiekė A. Aleksejūnas, nubėgęs 3 km kl. per 8 min. 41,4 sek.

I Sov. S-gos futbolo rinktinėje šalia žinomo vartininko Jašino, įtrauktas ir lietuvius J. Bauža, kuris tarnauja kariuomenėje Maskvoj ir žaidžia už vietos CASK.

Sov. S-gos sklandymo varžybose komandiniai pirmąją Lietuvos rinktinę. Tai dar vienas įrodymas gražiai klestėjusios šios sporto šakos dar ne priklausomybės laikais.

Didelė staigmena vyko stalo teniso žaidynėse: ligšiolinė Europos jaunių, Lietuvos ir visos SS-gos meistrė Laimutė Balaišytė teuzėmė antrą vietą (nugalėjo A. Morkūnaitė) tuo tarpu vyrų grupėje, po pildomo susitikimo, meistrė tapo A. Saunoris, nugalėjęs R. Žemėlį.

V. Vokietijai atsisakius išleisti Europos jaunių stalo teniso pirmenybės rytinę jos dalį, pirmenybės nevyksta ir SS-gos rinktinė, kurios eilėse turėjo kovoti L. Blažytė, perėmė taisyklą, nugalėjęs meistrė vardą.

Lietuvos futbolo pirm-bėse įvyko eilė svarbių rungtynių, nulemusių baiginių varžybų

sąstatą: Panevėžio statyba prie 5 tūkst. žiūrovų sužaidė lygiomis — 2:2 su Tauragės Tauru, Šiaulių statybininkas nugalėjo N. Akmenę 2:1, o Kretingos Minijos ir Kauno Inkarų susitikimas baigėsi 0:0 pasekme.

V. Vokietijos futbolo meistrė vardą prie 75 tūkst. žiūrovų Stuttgarto stadione laimėjo Borussia Dortmund, baigėme nugalėdama FC Koln vienuoliu 3:1.

Real Madrido atstovas pasitraukė iš Ispanijos futbolo direktorato, nes nesutiko su jo veikla ypač Ispanijos futbolo rinktinės sudaryme, treniravime ir bendrai — paruošime tarptautinėms varžyboms.

Lisabonos Benificos žaidėjas Coluna (kartu Portugalijos rinktinės narys) į aukštį šoka 1,85 m.

Abisinijos futbolo rinktinė spalio — lapkričio mėn. su

žais eilę draugiškų rungtynių Europoj.

Tarptautinėse lengvosios atletikos rungtynėse Toronte, atsiektą eilę naujų Kanados rekordų. Nors varžybose buvo puikių tarptautinių „žvaigždžių“, tačiau žiūrovų jos su traukė tik per 5 tūkst.

Kanados futbolo gyvenimas jau pradėtas draugiškom rungtynėm. Rytinėje ir vakarinėje Kanados dalyje „tikrieji mūšiai“ prasidės rugpjūčio mėn. ir Grey taurės rungtynėse Vanouveryje lapkričio 30 d.

NAUJI SOLISTAI LIETUVOJE

Spauda skelbia, kad Lietuvoje pasirodė šį pavasarį eilę naujų solistų: Maskvos Čaikos vskio vardo konservatoriją baigęs mecosopranas Birutė Almonaitytė ir Vilniaus operoje dainavo Olgą operoje „Eugenijus Oneginas“.

Lietuviai advokatai

NEIMAN, BISSET & SEGUIN
Barristers, Solicitors,
Notary Public.
35 Heyden Street
(netoli Bloor ir Yonge)
Toronto 5, Ont.
Tel. Office WA 4-9501
Res. BE 3-0978

A. E. Mc KAGUE, Q. C.

Barrister and Solicitor
Advokatas ir Notaras.
Tel. EM 4-1394, EM 4-1395
1008 Northern Ontario Bldg.
330 Bay Street.

TAUPLYK IR SKOLINKIS TORONTO LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVE

„PARAMA“

Būstinė: LIETUVIŲ NAMAI
1129 Dundas St. West, Toronto 3, Ont., tel. LE 2-8723
Už santaupas moka nuo 4¼% iki 5%.
Už asmenines paskolas ima tik 7½%.
Už paskolas ir — morgičius — 6½%.
Paskolos mirties ir invalidumo atveju apdraustos.
Visų narių gyvybė apdrausta santaupų dydįje, bet nedaugiau \$ 2,000.00.
„Paramos“ nariais gali būti kiekvienas lietuvis, gyvenantis Kanadoje.
Kasos valandos:
dienes metu nuo 10 val. iki 1 val. 30 min. kiekvieną dieną, išskyrus šeštadienius ir sekmadienius, o vakare nuo 4 val. 30 min. iki 8 val. 30 min. tik tai pirmadieniais ir penktadieniais.

SĖJA

Tautinės, demokratinės minties mėnesinis lietuvių laikraštis.
Leidžia ir redaguoja: J. Lazauskas.
Eina dešimtį metų.
Administracijos adresas: JUOZAS URBELIS.
1649 N. Broadway, Melrose Park., Ill., USA.
Prenumerata: JAV ir kitur 3 dol. metams.

SPORTAS PL B-NĖS SEIME

PL B-nės seimo proga Toronte numatoma surengti ir sporto žaidynes. Jomis rūpinis paskirtas J. Gustainis. Taip pat, malonu būtų, kad lietuviškos spaudos parodoj (jā ruošia A. Kuolas) sau vietą rastų ir tremties įvairūs sporto leidiniai. Tuo vertėtų susirūpinti FASK-tui arba Kanados Sporto Apygardai.

TRUMPAI IS LIETUVOS

Lietuvos sporto žaidynėse A. Varanauskas atsiekė naują

PIGIAUSI SIUNTINIAI LIETUVON

Pramonės gaminiai — Maistas — Vaistai
Siuntiniai pristatomi per 3 — savaites.
JANIQUE TRADING CO. LTD.
835 Queen St. W., Toronto. Tel. EM 4-4025.

Įvairūs siuntiniai

Iš Kanados:

I LIETUVĄ, LATVIJĄ, ESTIJĄ, UKRAINĄ ir USSR.
paprastu ir oro paštu Jūsų sudarytus ir apdraustus įvairius siuntinius.

Turime pardavimui įvairių medžiagų ir kitų prekių.

Taip pat siunčiame iš Europos valstybių AKORDEONUS, SIUVAMAS MAŠINAS, INVALIDAMS KĖDES, LAIKRODŽIUS, MAISTĄ ir kitką.

Gyveną ne Toronte, prašome savo sudarytus iki 17 sv. gryno svorio siuntinius, bei užsakymus reikmenims iš Europos v-bių siųsti mums paštu ar ekspresu. Apmokėsite gavę pranešimą. Mūsų patarnavimas greitas ir sąžiningas.

LIETUVIŲ ĮSTAIGA

BALTIC EXPORTING Co.
849 College St., Toronto, Ont., Canada. Tel. LE 1-3098.

SKYRIAI:

105 Cannon St. E., Hamilton, Ont. JA 8-6686, V. Juraitis.
94 Douglas St., Sudbury, Ont. OS 3-5315, M. Venskvičienė.
Darbo valandos: pirmadieniais — penktadieniais nuo 9 v. ryto iki 7 val. vak. Šeštadieniais — nuo 9 v. ryto iki 5 val. v.

SAVININKAI S. ir A. KALUZA.

HAMILTON

VASAROS SEZONO UŽBAIGAI

Tautos Fondo Hamiltono skyriaus valdyba ilgojo savaitgalio proga rugpjūčio 5 d., pirmadienį, ruošia linksnų šokių vakarą, kuris įvyks „Brant Inn“ gražioje „Sky Club“ aikštėje, Burlington, Ont.

Veiks įvairūs bufetas, loterija, laimės staliukai, Benny Ferry muzika. Pradžią 7 v. v. Esant blogam orui — viskas vyks ten pat salėje.

Paskutinė proga gražioje, romantiškoje aplinkumoje, ant pat ežero kranto, susitikus su artimaisiais, pažįstamais ir seniai nematytais, jaukioje nuotaikoje linksmai praleisti keletą valandų.

Tad nuosirdžiai kviečiame visus Hamiltono, Toronto ir visų kitų vietovių lietuvius gausiai atsilankyti į šį renginį ir kartu paremti mūsų veiklą lėšų teikime tėvynės laisvinimo reikalui.

Laukiame visų.

Valdyba.

ĮVAIRI KRONIKA

— „Aukuro“ meno grupės vadovė E. Dauguvietytė - Ku dabienė, yra išvykusi dviem savaitėm į Montrealį, kur dalyvauja spalvuoto lietuviško filmo pastatyme. Filmui sužeistas parinktas ir rašyt. B. Būkelevičiūtės premijuto veikalo: „Aukštinė žąsis“, kur E. Dauguvietytė - Kudabienė turi vieną iš pagrindinių vaidmenų. Linki jai gražiausios sėkmės jos pamėgtam mene.

— Lietuvų skautų stovykla

TAUPLYK IR SKOLINKIS KOOPERATINIAME BANKELYJE

„TALKA“

Išduodamos asmeninės paskolos iki 3,000 dol., morgičių paskolos iki 60% turto vertės. Nemokamas gyvybės ir paskolų draudimas. Pilnas čekių patarimas.

Darbo dienos:

Pirmadieniais — penktadieniais 9 val. — 1 val. p. p.
Antradieniais ir penktadieniais 5 val. — 8 val. vakaro.
21 MAIN St. E. Room 207. Tel. JA 8-0511

SUDBURY, ONTARIO

PAGALIAU DARBO SUTARTIS PASIRAŠYTA

Mine mill & smelter workers unija per ilgą ir sunkią kovą su United Steelworkers of America unija, kurioje buvo išleista milijoninės sumos propagandai, advokatams, teisams, daugeliui darbininkų apgriauti nervai, teisė atstovauti 12,000 INCO ir 2,000 Port Colborn darbininkų prarado.

United Steelworkers of America po ilgų ir sunkių derybų, kurios perėjo per visas darbo įstatymais nustatytas instancijas, pabaigoje 95% unijos narių pasisakius už streiką ir International Nickel Co, priėmusi sutartį su daugumos darbininkų reikalavimais, pasirašė 3 metams darbo sutartį. Gauti šie pagerinimai:

1. Atlyginimas pakeltas pirmaisiais metais 3%, antraisiais 2,5% ir trečiaisiais 2,5%.
2. Įvesta kai kurių teigiamų pakeitimų į pensijų fondą, kas ypač paliečia senesnio amžiaus darbininkus.

3. Gyvybės draudimas iš \$ 2,500 pakeltas į \$5.000.

4. Darbininkų ir jų šeimų gydymui įvestas PSI planas, kur 60% apmokės INCO, o 40% turės mokėti pats darbininkas.

5. Padaryta teigiamų pakeitimų darbininkų pirminybės (seniority), perkeldinėjimo į kitas darbo vietas (transfer), darbo apsaugos (safety) ir kitose srityse.

6. Draudimas ligos atveju iš \$40 ir 26 savaitių, padidintas į \$50 ir 32 savaites.

JUOZAS AUDENAS

Ekonomistas

Tarpininkauja Mutual Funds investavimams:
109 Warwick Street
Brooklyn 7, N. Y.

7. Įvestas visuotinis unijos nario mokestis (check up). INCO atskaitys po \$5.00 per mėnesį iš kiekvieno darbininko, nesvarbu ar jis priklausys unijai, ar ne.

Vieni ta sutartimi patenkinti, kiti ne, — pagyvensim patatysim. Darbininkų ginčai tarp dviejų unijų Steelworkers ir prokoministinės Mine mill, vėliau INCO, darbininkai buvo labai aktyvūs. INCO nikelio pramonėje dirba daug lietuvių.

● P. L. Griškonius aplankė buvę kaimynai iš Lietuvos — Pūkelevičius ir Tamulis, dabar gyvenantieji Philadelphiaje. Tamulis su ekskursija, pereinantis metais lankėsi Lietuvoje ir pasakojosi apie tą vargingą lietuvių gyvenimą, kurį matė pats savo akimis.

● Kriaučiūnaitė Virginija su situokė su Harry Motiejum Hamsonu. Moterystės sakramentą suteikė kun. A. Sabas; pabrėžiant buvo stud. Romas Račinskis ir jaunosios pusseserė Danguolė Kriaučiūnaitė.

Jaunieji labai patenkinti grįžo iš povestuvinės kelionės ir apsigyveno pas Vladą Kriaučiūnaitę. Širdingai dėkoja tėvui Vladui Kriaučiūnui, kun. A. Sabui, priešvestuvinės staigmenos vakaro ir vestuvių vaikų organizatorėms Agotai Pranskūnienei, Marijai Kriaučiūnienei, pabrėžiant ir visieš giminių bei draugams už dalyvavimą vestuvėse ir dovanas.

Jaunosios tėvelis Vladas Kriaučiūnas yra nuolatinis „NL“ skaitytojas ir rėmėjas, susipratęs lietuvis.

PATARKIME VISIEMS BŪTI NL-VOS SKAITYTOJAMS - prenumeratoriams!

Dėmesio!

REIKALINGI BIZNIO DALININKAI.

Apie 50 mylių nuo Hamilton, Ontario išvystytas biznis, daras apyvartą virš milijono dolerių į metus, reikalingas dalininkų su kapitalu.

Darbas biznyje yra galimas įvairių kvalifikacijų asmenims.

Rašyti: Mr. P. Meška, Box 121, Port Credit, Ontario.

WINNIPEG, Man.

NAUJA BALTŲ FEDERACIJOS VALDYBA

Winnipege „Baisiojo birželio“, 14—15 dienų minėjimai, prasidėjo 1950 metais.

Tai dar nereiškia, kad Winnipeg buvo įsteigtas koks Baltų F-jos skyrius ar panašiai. Tuo metu, lietuviai, latviai ir estai sudarė bendrą k-tą, kurie kartu su šios žiaurios Trijų Baltų Tautų tragedijos įvykius atjinkamai atžymėjo. Nuo to laiko ir prasidėjo šių įvykių minėjimai kas metai.

Tų įvykių minėjimui, kas metai, rotacine tvarka, vado vavo atatinama tautybė su jos p-ku prieškalyje. Bendra darbiavimas buvo nuosirdus ir draugiškas iki 1961 metų. Tais metais įvykių trintis ir reikiškiai kai kurie netikslumai šių trijų tautybių bendroje valdymosi formoje.

1962 m. rotacine tvarka, vadovavimo eilė vėl ateina lietuviams. Berekalingi ginčai, dėl vyraujamos vietos tiesios, nuo ko ir pats veikimas stabilizuo jasi. Galiausiai iš 1961 metų buvusio p-ko M. Štauerio pareigas perima agr. J. Malinaus kas. Jo sugebėjimo dėka pa šiliję santykiai išlyginami ir veikimas vėl atsistoja į reikiamas vėžes. Nėra to blogo, kas ne išeitų į gerą.

Šiais metais į Wpg., Baltų F-cijos v-ba p-ku įeina Ev. Federas (lietuvių tautybės). Iš latvių pusės: M. Štaueris, išdininku T. Lukas (lietuvių) ir estų: H. Anniko ir J. Kulpa. Iš d. T. Lukas praneša, kad 1963 m. birželio 15 dienai (ka da keičiasi valdomieji organai) Baltų Fed-cijos kasoje iš viso buvo: \$1014.19, padaryta išlaidų: — \$1009.93. Kasoje lieka \$4.16.

1962 m., per Wpg., Baltų F-cijos arbatėlę - parodėlę gauta: \$459.96. Viso 1963 metų naujai 161 kasoje pasilieka: \$464.12.

Šiais metais Wpg., Baltų F-cijai, sulig rotacine tvarka, tu rejo vadovauti estai. Kadangi jie Wpg., yra mažiausia tautinė grupė, o jos žymesnieji veikėjai išvažinėjo, jų vieton šiais metais sutiko vadovauti lietuvis Ev. Federas, todėl ir Baisiojo birželio minėjimas kiek susitrukdė ir nusitęsė.

BIRŽELIO TRĖMIMŲ MINĖJIMAS.

Trėmimų minėjimas įvyko

birželio 28 d. St. Georges Anglican Church salėje. Minėjimo programą vedė M. Štaueris, kuris pagrindinei kalbai pasakyti pakvietė Ev. Federą, kai po prezidentą Wpg., Baltų Federacijos.

Prelegentas, anglų kalba, išsamiai nušvietė tragiškas Baisiojo birželio išvežimų dienas šiose trijose Pabaltijo tautose. Po to, sugiedami himnai visų trijų tautybių ir God Save The Queen.

Iš JAV-bių Minneapolis, Minn., buvo atvykusi estų solistė Mrs. Maret Pank, kuri padainavo tris daineles estiškai ir dvi latviškai.

Jos pasirinktos estų dainos labai patriotiškos ir gana gražiai (suprango) skambėjo. Pirmiausiai ji padainavo: „Lauli ku Lapsepoli“ (estų liaudies daina) - Arr. Miina Harna; „When I was tiny“... „Kuju gatsus“ - Juhan aviki, „Kodu nomm“ - Juri Mandre ir Ard na.

Latviškai padainavo: Janio Medišno Glasts ir Maigums un grēks. Be to, estų muzikas Arcaudis Krull davė lietuviškos muzikos ir dar keletas dalykėlių: R. Hageman, J. Duke ir F. Alvarez.

Po to, programos vedėjas M. Štaueris dalyviams išreiškė nuoširdžią padėką, minėję mą uždarė.

Minėjimo diena pasitaikė labai graži, tačiau išnuomota didelė ir erdvi salė buvo pus tuščia. Dėl atsilankymo negali pasiteisinti nei lietuviai, nei latviai, nei estai.

Ir sakau, o Viešpatie, koks didelis kontrastas tarpe žmonių: vienai eina į minėjimus, kad prisimintų kankinių nelemtą dalį, kiti numoja ranka, prisitaisę valgių, išgerimų, išleikia į ežero pakrantes linksmai praleisti laiką.

Gauname laiškus iš okup. Lietuvos. Prašo miltų, cukraus, drabužių ir kitokių dalykų. Se neliai laiko tris vištas, ožką ir vargais negalais užsiaugina paršuką. Moterėlė melždama kolchozui karves „pasivogė“ vaikui stiklinę pieno už ką ga vo tris mėn. kalėjimo. O mes? Nebesurandame laiko, nors vieną kartą prisiminti tuos savo krašto nelaiminguosius.

K. Strikaitis.

Laiškai Redakcijai

Atkelta iš 2-ro psl.

dolerius, dėl kurių jam dabar taip skauda širdį. j. b.

Ar „Aukštinė žąsis“ tikrai verta filmavimo?

Gerbiamas Redaktorium,

Jūsų redaguojamo laikraščio Nr. 23, perskaičiau Mont realio kronikojų eilgą straipsnį apie B. Pūkelevičiūtės jauni mui skirtos scenos veikalo „Aukštinė žąsis“ numatomą filmavimą.

Tas veikalas yra laimėjęs P LB jaunimo dramos veikalo konkursą, bet jeigu teisingai prisimenu, anam konkurse ant rąjai premijai nebuvo rastas tinkamas veikalas. Taigi ir pirmą premiją laimėjęs dalykas yra tikrai realyviai stiprus, nes vienintelis buvo ko nors vertas.

Kaip vėliau, po premjeros Čikagoje, atspausintos recenzijos parodė, tasai veikalas tik dalinai tinka jaunimui; jo fabula visai nelietuviška — skolinči iš Brolių Grimų pasakų. Pastatymo aptarėjai taip pat nurodė didelį skaičių trūkumų.

plepumą bei ištiesimą, se noviškas mizanscenas, banalumą, patosą, lėtą intrygos plėtojimą jaunimui persunkų ir neįdomų, o senimui nepakan kamai patrauklų ar įdomų pasakos turinį ir tt.

Iš viso, atrodo, kad veikalo pastatymas buvo gerokai pa čių statytojų išpuostas ir visai nepateisinto reklaminio triukšmo. Teisingai, atrodo, vienas čikagietis kritikas, rašęs apie premjerą, bus išvelgęs, jog „Aukštinė žąsis“ taip atkakliai buvo statoma tik todėl, kad, kaip liaudies patarlė sako: „Ir pelėdai savo vaikas gražus“.

Tad kuriam galui šis veikalas dar bandomas įfilmuoti? Argi nėra geresnių lietuviškų veikalų? Ar negalima būtų, sakysim, kad ir Krėvės ar Sruogos dalykų filmuoti? O jeigu modernių dalykų jieško me, ar tada nebūtų žymiai stipresni dalykai Landsbergio, Os trausko arba Škėmos?

Man atrodo, kad už Pūkelevičiūtės veikalą yra tikrai da ug geresnių ir rimtesnių scenos

ŠACHMATAI

VEDA IGNAS ŽALYS.

ŠACHMATŲ ŽINIOS

— Los Angeles didmeistėrių turnyre jau sulaužta 7-ni raitai.

Pirmauja Gligorič 4½ (2½) seka Keres ir Nojdorf po 4(3) Petrosjan, Reshevsky ir Olafsson po 3½ (3½). Pan no ir Benko po 2½ (4½).

Turnyro sensacija: Gligoričiaus laimėjimas prieš naująjį pasaulio meistrį Petrosjan.

— R. Fisher laimėjo didelį (viso dalyvavo (61) „Western Open“ turnyrą, kuris įvyko Bay City, Mich.

Svarbesni Fisherio konkurentai buvo Bisquiere ir Berliner. Tik meistris Paschel iš Detroito sugebėjo suremizuoti su Fisher'iu.

Sprendimai

Problema Nr. 29

(Latzel, 1950)

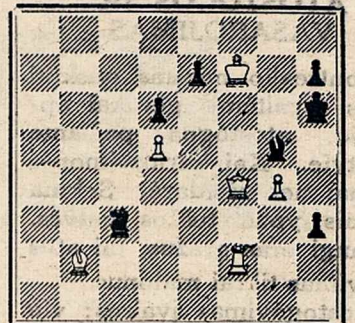
1 Žb2 R:b2 2 B:b2X
1 ... Žb4 2 Re5X
1 ... Žc3 2 Re5X
1 ... c6 ar c5 2 Re5X

Problema Nr. 30

(G. Plaut, Toronto, 1963)

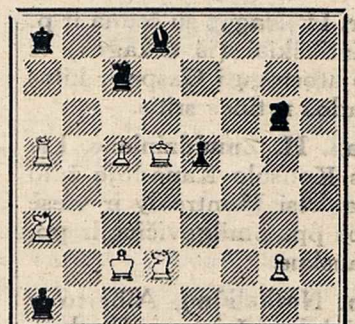
1 Ka3 K:a5 2 Rc7X

Problema Nr. 31

Matas per du ėjimus

Problema Nr. 32

Matas per du ėjimus

SAULT ST. MARIE, ONTARIO

ŽYDINTI PLIENO PRAMONĖ

Didžiausia mūsų miesto darbovietė „Algoma“ plieno fabrikas, kuriame dirba dauguma mūsų miesto gyvenančių tautiečių, stebėtinai išsiplėtė bei išaugo per paskutinius 12 metų.

Jeigu 1950-tais metais „Algoma“ pagamino 600.000 tonų pieno, tai šiais metais tai per pirmąjį metų ketvirtį pagamino 500.000 tonų, o visų šių metų produkcija numatoma nemažesnė kaip 2-jų milijonų tonų. Nuo 1950 m., t. y. nuo to laiko, kada „Algomos“ gerbūvis priklausė tik nuo geležinkelio bėgių užsakymų, šis plieno fabrikas išleido nemažiau, 250 mil. dol. naujų fabriko skyrų statymui, išplėtimui bei patobulinimui, o dabarti niu laiku „Algoma“ išleidžia šiemis reikalams nemažiau 3 mil. dolerių per mėnesį.

Laikė kelių paskutinių metų, kada JAV-bių plieno fabri kai dirbo tik 50—60% savo pajėgumo, mūsų „Algoma“

veikalų, tinkamų filmui.

Tačiau jeigu jau autorė žūt būtų nori savo veikalą netik parodyti scenoje, bet dar jį ir filmuoti (o gal vėliau padaryti operą ar baletu), tai kodėl neatsikratyti mėgėjiško gamybos būdo? Kolėl tokie patyrę filmuotojai kaip broliai Mekai ar Gustaitis tokio darbo nedaro? Nejau tokį komplikuo tą darbą galima išmokyti per kelis mėnesius, jog pati autorė nori viską pati daryti?

Jeigu jau norime reprezentuoti, tai darykime tai rimtai ir be vaikiškumo. Juk tokie filmai bus kur nors ir kam nors rodomi ir kodėl mums neparodyti geriausio ką galime?

Kodėl nesutelkti geriausių filmo įgū ir nepadaryti mūsų išeivijos kultūriniam lygiui tinkamo įnašo?

Filmo mėgėjas.

NL red. turi pastebėti, kad tokiu atveju geriausia laišką pasirašyti. Laiškas rimtas, argumentuotas, kodėl bijoti už tai atsakomybės? Rašant ką rimtą, kas ir redakcijai tinka skelbti, reikia turėti drąsos ir atsakomybės jausmą padėti ir tikrą parašą.

Be to, gali būti, kad minėtoje korespondencijoje galėjo pasitaikyti netikslumų. Pav., filmavimą darys, kiek žinoma, jau turįs patirtį asmuo, kuris turi ir aparatūrą garsui ir kt.

Suprantama, kad autorė, pa rašiusi veikalą, idėjusi daug darbo ruošiant jo pastatymą, nori būtent savo veikalą įfilmuoti. Filmui susukti reikia ne tik darbo, bet ir nemažų išlaidų. Kas tokį dalyką finansuos? Savo veikalui, žinoma, aukojamasi ir net rizikuojama. Todėl ir ruošiamas savas, ne kieno nors, veikalas.

Lengva pasakyti: ruoškite geriausį. O kas tą geriausį finansuos, kas jam aukosis? Ar geriau bus, kad nieko nebus?

dirbo pilnu tempu gaudamas užsakymus ne tik Kanadoje, bet ir JAV-se ir net Europoje. Gi viso pasisekimo paslaptis buvo nauji moderniški šio fabriko skyriai, kurie sugeba pagaminti net kelių įvairių rūšių plieną, o tai yra didžiulis skirtumas palyginus su senais fabrikais, kurie gamina tik vienos rūšies plieną.

Vienas iš tokių naujų ir modernių „Algoma“ plieno fabriko skyrių yra taip vadinamas „46“ Bloom & Plate Mill“ skyrius, gaminąs plačiau visose Kanadoje lapus (plokštes), įvairių rūšių bal kius ir kitokios rūšies plieną. Šis, jau keletą metų veikęs skyrius galima skaityti viso „Algoma“ fabriko, stuburkauliu, nes paskutiniai statistiniai duomenys parodė, kad šio skyriaus gaminių sudaro net 50% viso „Algoma“ parduoto plieno. Dar šio rudens pradžioje numatoma atidaryti naujas skyrius, taip vadinamas „Wide Strip Mill“, kuris bus lyg savo tikslas viršpaminėto „46“ Bloom & Plate skyriaus praplėtimas, o nuo tada, „Algoma“ vadovybės nuomone, šis fabrikas bus pasirošęs varžytis bei patenkinti užsakymus net 68% visoje Kanadoje sunaudojamo plieno.

Mūsų „Algomos“ pavyzdžiui seka ir pati didžiausia visoje Kanadoje plieno fabrikas Hamiltono „Steelco“, kuris sekančių dvejų metų fabriko, išplėtimui paskyrė 118 milijonų dolerių.

Negalima praleisti nepaminėjus, kad viršpaminėtame „46 Bloom & Plate“ skyrių dirba apie pusė milijonų mūsų tautiečių, kurių metinis atlyginimas siekia nuo \$6,000 ligi \$8,000 ir daugiau, o tokie atlyginimai ir iškelia mūsų miestą pačiu pirmuoju ar antruoju aukščiausiais atlyginimais mokamų miestų visoje Kanadoje. Tarp kitko dėl darbo gavimo „Algoma“ plieno fabrike, tai turintiems per 40 metų amžiaus ir be ypatingų specialiųjų tautiečių, o ypač iš kitur atvykusiems, nėra jokių vilčių gauti darbo.

Korespondentas.

PADĖKA

A. + A.

JUOZAS MAŽEIKAS, miręs 1 m. gegužės 14 d., palaidotas St. Genevieve šventovės kapinėse. atlaikytos gedulingos pamaldos šv. Kazimiero bažnyčioje, 2-jų mėnesių sukakčiai paminėti. Už gautas užuojautas raštu, žodžiu ir per spaudą nuosirdžiai dėkojame giminėms, draugams ir pažįstamiems. Nuliūdę pasilieiname Dukters, Sūnūs ir artimieji.

MONTREAL

VISKĄ NUSTELBIA ATOSTOGOS IR VASAROJIMAS

Montrealio miestas paskuti nėmis savaitėmis gerokai apstūstėjo, atostogos pačiame įkarštyje. Kai kurios įmonės laikinai net užsidarė. Sekma dienais ypač tuškos gatvės. Kadangi oras gražus, tai atos togavimas tikrai malonus.

Atostogavimas įvairus: vie ni išvažiuoja iš Montrealo, ki ti į Montrely atvažiuoja — tai pasižiūrėti tai, giminių, drau gų aplankyti. Dienos darosi įvairios ir surizguosios.

● **Dr. H. Nagys** su šeima ir p. p. Katiliškiai (iš Čikagos) išvyko atostogų į Gaspe ir kitas Kanados rytines sritis.

● **Dail. H. Žmuidzinienė**, Lie tuvos Konsulo Kanadoje žmo na, lankėsi Montrealy ir viešė jo pos pp. Smilgevičius ir pp. Šablaukus.

● **Pp. Norkeliūnų**, Alberto ir Domininko šeimos, išvyksta atostogų į Cape Cod, kur bus ape dvi savaites, bet A. Nor keliūno draudimų įstaiga kas dien bus atidaryta nuo 2 val. iki 8 val. vakaro.

● **Atostogavo** Cape Cod pp. Gabrusevičiai, Šimonėliai ir p. Navikėnienė.

● **M. ir J. Leknickai** atosto gauja savo vasarvietėje prie Golden Lake, Val. David.

● **Inž. J. Bulota**, drauge su broliu nuvykęs į JAV, atosto gavo ir sekmingai dalyvavo skautų vadų susirinkime.

● **Pas pp. Styrys** viešėjo atos togaudami Petras Vizgirda su žmona ir jos seserimi iš Čika gos.

● **Dr. A. O. Jaugelienė** iš atos togų sugrįžta liepos 25 d.

● **K. ir A. Smilgevičiai** išvy ko atostogų į Ocean City, US A, kur išbus apie 3 savaites.

● **V. Škuda** išvyko atostogų pas brolių į Ontarią, kuris turi stambų tabako ūkį.

● **Martinėnas Kazys** išvyko atostogų į savo vasarvietę prie Louisa ežero.

● **Lapinskas Alfonsas**, iš La Salle, lankėsi NL leidykloje, domėjosi spausuve, leidykla ir NL Mašinų Fondui paskyrė 20 dol.

● **Jonynas Vytautas**, šiemet baigęs Bibliotekininkystės kur sų Montrealio universitete, pa kviestas būti universiteto bib liotekos skyriaus vedėju. Svei kiname garbingose pareigose ir linkime sėkmės darbe.

● **Lukoševičius Juozas** su žmo na viešėjo tabako ūkių srityje pas pp. dr. Br. Povilaičius, ap lankė daugelį tabako ūkinin kų (pp. Tuinylas, pp. Srado mskius, pp. Samus, pp. Trei gius) ir sugrįžo patenkinti pui kiomis atostogomis.

● **Meškauskas Mikalojus**, išė jęs pensijon ir turėdamas lai ko, su žmona dažnai apsilan ko Montrealy ir paprastai vie ši pas seserį, p. Piešiniene. Ir ši savaitgalį pp. Meškauskai lankėsi Montrealy.

● **P. Paukštaitienė**, atostogas praleido Val David.

Dr. J. SEMOGAS

5441 BANNANTYNE, Verdun
Pirmadienį ir ketvirtadienį 2-4; 7-9 p. m.
antradienį ir penktadienį 2-4 p. m.
trečiadienį 7-9 p. m.
šeštadienį 11-1 p. m.
PO 7.3175; namų DO 6.9582

DANTŲ GYDYTOJAS

Dr. J. MALISKA
1396 St. Catherine St. W.
Suite 419, tel. UN 6-8235
Namų tel.: MU 1-2051

Dr. E. ANDRUKAITIS
956 SHERBROOKE E.
Tel.: LA 2-7236

„AUKSINĖ ŽASIS“ JAU PAKĖLUSI SPARNUS SKRISTI

AV salė jau paruošta B. Pūkelevičiūtės „Aukštinės ža sies“ filmavimui. Paruošti sten dai. Scenai duotas dail. R. Bukausko vaizdas — moder nus, išjieskotų spalvų ir formų. Stovi filmavimo aparatai, bu tafonija, kokia reikalinga kur ti pasakiškumui. Pasiruošimo darbai sparčiai pastūmėti pir myn. Pasiruošimo darbai, kaip matyti, vyksta kasdien.

Ši savaitgalį, jau penktadie nį, pradeda suvažiuoti akto riai, kurie angažuoti iš įvairių vietovių: iš Čikagos atvyksta visa jų eilė, iš Hamiltono atvy ksta p. Dauguvietytė - Kuda bienė, iš New Yorko Vasiliaus kas, iš Rochesterio grimeris p. Ilgūnas ir tt. Taigi, Montrea lis tampa savotišku lietuvišku Hollywodu.

KAS IŠVYKO LIETUVON IS KANADOS

Ekskursijoje į Lietuvą yra išvykę šie asmenys: O. Strėlie nė, J. Vilkelis, S. Virbalas, O. Vilkelienė, J. Adakauskas, E. Bieckis, A. Byras, E. Bulz gys, G. Damašius, H. Gelony, M. Mačiokas, A. Mikuls, H. Mossey, M. Paragis, Z. Pajuo dis, J. Rimša, P. Šimkūnas.

Kai kurie, kaip matome, jau yra išsižadėję lietuvių pavar dės.

TRADICINĖ ŠAULIŲ GEGUŽINĖ,

ivyks rugpjūčio 4 dieną, sek madienį, pp. Skruibių ūkyje. Jeigu pasitaikytų blogas oras, gegužinė bus nukelta į se kantį sekmadienį.

PAKELTAS Į KAPITONUS

Karininkas V. Paukštaitis, pernai išvykęs į Europą, pa skutinėmis žiniomis yra pakel tas į kapitono laipsnį. Kapito nas V. Paukštaitis turi parei kas prie Kanados karo dalinių, esančių Europoje. Sveiki name gavusį pakėlimą.

SVEČIAI IS NEW YORKO

Atostogaudami, Montrealy ir NL redakcijoje lankėsi iš N. Yorko broliai Edvardas ir Le onas Karmazinai ir p. Elvyra Karmazinienė, kurie domėjosi leidykla ir jai paaukojo 5 dol. Jie pasiryžę atostogauti lietu vių vasarvietėse.

LAIŠKAI IS LIETUVOS

NL redakcijoje yra šiemis as menims: M. Olšauskas, Stefa nija Guzas, Vladas Pileckas. Prašoma atsiimti iš redakcijos.

DR. V. GIRIUNIENĖ

DANTŲ GYDYTOJA
3938 Rosemount Blvd.
RA 7-5552; namų RA 1-0656

DR. A. O. JAUGELIENĖ

DANTŲ GYDYTOJA
1410 Guy St., 1 a. 11 kamb.
WE 2-6662; namų PO 8-8096

NOTARAS

J. BERNOTAS
B. A., B. C. L.
Sun Life Building
Suite 2079
Tel.: UN 6-4364

ADVOKATAS

STASYS DAUKŠA, LI., D.
4 Notre Dame St. E.
Suite 902 ir 903
Tel.: 861-8478 ir 861-8479

ADVOKATAS

JOSEPH P. MILLER
B. A., B. C. L.
Suite 205
168 Notre Dame St. E.
UN 6-2063 ir UN 6-2064
Resid.: 40 Lafleur
LaSalle. DO 6 1570

Įvairios žinios

— Tanganikos prezidentas lankosi JAV.

— Popiežiaus atstovas Rusi jos patriarcho Aleksiejaus iškil mėje Maskvoje vysk. F. Car riere pasakė kalbą, reikėda mas krikščionių vienybės viltį.

— Ulbrechtas paskelbė, kad rinėje Vokietijoje bus pertvarkytas ekonominis pla navimas, nes laisvanoriškas ne duoda gerų pasekmių, tai bus naudojama prievarta.

— Latvė Ozers išrinkta JA V gražuole, o Miss Univers — brazilietė.

— Pietų Afrika atsisakė da lyvauti JTO Saugumo tarybos posėdžiuose, kur ji kviečiama kaip atstovė už rasinę diskrimi naciją.

— Kuboje vyksta kovos prieš Castro komunizmą, už mušta 12 rusų.

— JAV iškyla afera: dingo 24 mil. bušelių kviečių už 32 mil. dolerių.

● **Mirė** A. Balčiūnienė, Inži neriaus Balčiūno žmona; pali ko vyrą, dukterį dailininkę ir kitus giminačius. Inž. Karolio Balčiūno visai šeimai nuosirdi užuojauta.

● **Jocas Adomas** su žmona vie šėjo Bostone, pas gimines.

PASVEIKINTI K. IR A. MIKENAI

Liepos 14 d. pp. Kosto ir Adelės Mikėnų bičiulių būrys aplankė juos jų vasarvietėje prie Lake Maille, 23 metų jų vedybinio gyvenimo sukurtą vių progą. Pp. Mikėnams ištei ta dovana ir pareikšta gražių sveikinimų ir linkėjimų.

Pp. Mikėnai yra labai nuo širdūs, draugiški ir vaisingi lie tuviai, todėl jų geri draugai, gerbdami juos, padarė jiems šią staigmeną, kaip gražų drau giškumo gestą.

Dalyvis.

KOKS SKIRTUMAS TARP MONTREALIO IR ČIKAGOS?

Petraškevičius Jurgis, buvęs montrealietis, bet dabar gyve nąs Čikagoje, atostogaudamas lankėsi Montrealyje, o grįžda mas į Čikagą, vyksta per To rontą, Hamiltoną, St. Catha rines, Tillsonburgą, Dilhai ir kt. vietoves, lankydamas gim i nas, draugus ir pažįstamus. P. Petraškevičius, po kelių metų nebuvimo Montrealyje, miestą randą pagražėjusį, simpatingą ir patrauklų. P. Petraškevičius taip būdina du miestus: Mont realy gražus gyvenimas, bet maža darbo, Čikagoje daug darbo, bet nėra gyvenimo. Jo teigimu, visi lietuviai, kurie persikėlė iš Montrealio į Čika gą, labai vargsta ir Montrealio ilgis.

● **Sirgo:** Pakulis Jokūbas, Že maitis Kastantas, Piečaitis Pet ras (dr. J. Šemogo priežiū roje).

ALLIANCE REALTIES INC.

Žemė, namai, apartamentai, mortgyčiai.

Premijos už naujų klientų nurodymą.

D. Baltrukonis RE 7-0844
P. Rudinskas HU 1-2957
J. Skučas RA 2-6152

I. G. ELECTRIC R'd.

Elektros kontraktoriai
IGNAS GURČINAS
889 — 56 Avenue
Lachine. Tel. 631-0882.

TAUPLYK IR SKOLINKIS SAVO KREDITO KOOPERATYVE „LITAS“

Adresas: 1465 De Seve Str., Montreal 20, P. Q. tel. 766-5827
Santautos apdraustos viename milijonui dolerių. * Mirties ir invalidumo atvejis pagal turimą draudimo polisą santautos iki \$2000 išmokamos dviguba suma. * Už depozitus mokama 4%, už šėrus — 4,25%. * Už asmenines paskolas imama 7,6%, už nekilnojamo turto paskolas — 6,5%. * Pigus pasko ly draudimas skolinio mirties ir invalidumo atvejais.
Bankas veikia: 1465 De Seve: sekmadieniais nuo 10.30 iki 1 val.; darbo dienomis nuo 12 iki 3 val. išskyrus pirmadienius ir šeštadienius.
Vakarais: trečiadieniais ir penktadieniais nuo 7 iki 8 v. v. 3907 Rosemount Blvd.: trečiadieniais ir penktadieniais nuo 7 iki 9 val. vakare.

— 16 valstybių tarsiis dėl te levizijos programų perdavimo satelito pagalba.

— Amerikoje ruošiami sk raida laivai, 200 mylių per va landą greičio.

— JAV tarsiis su V. Vokietija dėl vertikalios pakylandžių lėktuvų gamybos.

— Kasablankoje, Maroke, suimta per 100 asmenų, kurių tarpe yra parlamento narių.

— Prancūzijoje įvyko trum pas streikas prieš valdžios pa stangas praveisti per parlamen tą įstatymą, kuris reguliuotų streikus.

— JAV spec. atstovas Her ter Europoje tariaisi prekybos reikalais, dėl kurių numato mos derybos Paryžiuje.

— Portugalijos karo minis teris pranešė Saugumo tary bai, kad į jos valdomą Gvine ją iš kaimyninės Gvinejos įsi veržė kariuomenė ir okupavo 15% teritorijos.

● **Jocas Povilas** išgijo resto raną Park Ave., prie Sherbro oke.

RAUDONASIS KRYŽIUS

(2180 Dorchester West, Mon treal) praneša, kad pirmadie niais esti uždarytas, o ketvirta dienį veikia tik iki 5.30, ki tomis gi dienomis veikia nuo 9 val. ryto iki 8.30 vakaro.

Raudonasis Kryžius kiekvie ną savaitę yra reikalingas 4,000 litrų kraujo, kurio jį pra šo Quebeco provincijos ligoni nės, taigi — reikalingas ir kra ujo aukotojų bei savanorių te lefonisčių, kurios skambintų galintiems kraujo aukoti.

KONCERTAS MONTREA LIO KALNE

Liepos 30 Od., antradienį, Montrealio kalne, prie miesto salės Chalet įvyks simfoninis koncertas, kurio dirigentu bus 19 metų dr. A. Brott, baigęs muzikos mokslus Anglijoje. Bus išpildyta Mendelssohno siu ita Vidurvasario nakties sap nas, dalyvaujant Muzikali niam jaunimo chorui, kurį prieš 10 metų suorganizavo M. Laurencelle. To pat auto rias bus išpildyta 4-ji, vadina moji „Itališkoji“, simfonija. Solistėmis dalyvaus Patenau de ir Vallee.

MALONUS VASAROTOJAI,

Pranešame, kad (OSTERVIL LE, MANOR INC. atidaroma birželio 24 d.

Adresas: WEST BAY ROAD, OSTERVILLE, CAPE COD, MASS.
Tel. Garden 8-6991.
Savininko J. KAPOČIAUS namų adresas:
25 Barrington Rd.,
Dorchester 24, Mass.
Tel. 282-2759.

Mūsų vasarvietę geriausia at estuoja pas mus jau vasaroje svečiai: kas jau vieną kartą pas mus atostogavo, tas lieka nuolatiniu MANOR vasarotoju.

Maloniai prašome kambarių užsakymus siųsti kaip galima anksčiau, kad mes galėtume patenkinti kiekvieno pageidavimus.

Laukiame Jūsų užsakymų ir esame pasiruošę Jus maloniai priimti.

Jūsų J. K a p o č i u s.

**TAISAU IR DAŽAU
LENGVAS MAŠINAS.**
LIETUVIAMS NUOLAIDA.
Skambinkite telef. DU 9-0571
V. Sušinskas.

TORONTO

KUN. J. STASKEVIČIUS TĖS MOKSLUS

Neseniai išventintas kunigu Jonas Staskevičius buvo kvie čiamas į Montrealio Šv. Kazi miero parapiją vikaru, bet jis apsisprendė tęsti mokslus, to dėl apie metus laiko bus To ronte Šv. Jono parapijoje, o po to vyks į Romą tęsti moks lu.

● **Wasagoje**, šv. Jono Kr. „Gerojo Ganytojo“ stovyklo je dabar atostogauja 100 jaunimo. Stovykloje liepos 20 d. įvyko vakaras, kuriame pa sirodė choras, akordeonas, de klamacijos ir kt.

Prisikėlimo parapijos Auš ros jaunųjų stovykla praside da liepos 27 d. New Wasaga vietovėje.

● **I Midlandą** kelionė šiemet įvyks šį sekmadienį, liepos 28 d. Kankinių intencija mišias laikys kun. J. Staškevičius.

● **Pp. Kėsgailos** ir pp. Juod viršiai atostogų išvyko į Bas katungį, kur bus dvi savaites.

● **Serga:** p. Gylienė, A. Kup činskienė, B. Gavėnaitienė.

● **Naujų metų** parengimą iš anksto skelbia KLB Toronto apylinkė Prisikėlimo par. salė je.

● **Auto nelaimėje** susižeidė J. Valatka su dukra.

ISKILMINGOS KUN. ŽILINSKO VESTUVĖS

su Rūta Bleizgyte įvyko šešta dienį, liepos 14 d. Šliubas bu vo šv. Jurgio bažnyčioje iš puoštoje rūtomis - lelijomis ir vyko iškilmingomis ceremoni jomis. Pokylis, kuriame daly vavo per 400 asmenų, buvo Pris. par. salėje. Jaunavedžiai, abu veiklius lietuviai visuome nininkai, susilaukė daug svei kinimų ir geriausių linkėjimų. Meniniame momente dalyva vo sol. L. Gručas, fortepionu palydint Ir. Jurgaitytei, abu iš Čikagos. Savo eilėraščių deklamavo A. Bajorinas iš To ronto ir fortepionu skambino M. Trakis iš Čikagos. Toron to šokių grupė „Gintaras“ pašoko. Janavedžių povestuvi nės kelionės išvyko į Jamaiką. Saulėto gyvenimo!

Dr. P. MORKIS

DANTŲ GYDYTOJAS

Vakarais ir šeštadieniais pagal susitarimą.

(1082 Bloor W., Toronto)
(i rytus nuo Dufferin Str.)
Raštinė: LE 4-4451.

KAS NAUJA KANADOJE

Atkelta iš 1-mo psl.

gyvenimui ir darbui neparuoš ta.

Kaltinami tėvai, kad palaidai auklėja vaikus.

MOKESČIŲ SISTEMOS NEMALONUMAI

Mokesčių fundacijos direk torius Robertson Ronald sa ko, kad ne vienos Kanados mokesčiai yra nemaloniai pa dėtyje, nes Kanada esanti vie na iš 39 valstybių esančių tokio je padėtyje. Esą didžiausias sun kumas pareina nuo to, kad Ka nada turi tik 18.9 milio nus gyventojų, kurie tesuau doja ribotą dalį savo produk cijos. Tie kraštai laimingesni, kurie turi didelius gyventojų skaičius, nes jie daug prekių iš perka. Padėtis būtų lengves nė, jeigu galima būtų pakelti eksportą, bet eksportui kliudo aukšti mokesčiai.

KYLA NATURALIŲJŲ DUJŲ NAUDOJIMAS

Natūraliųjų dujų sunaudoji mas taip sparčiai kyla, kad ši pramonė reikalinga naujų in vestavimų. Natūraliųjų dujų gamybos sąjungos pirm. J. W. Ostler pareiškė, kad arti mausiu 10-ties metų laikotar pyje dujų gamybai teks inves tuoti nemažiau kaip 2 miliar dus dolerių. Numatoma, kad dujų sunaudojimas pakils ne mažiau kaip du su puse kartų palyginus su dabartiniu sunau dojimu.

Ir Kanados dujų eksportas į Ameriką taip pat nepaprastai kyla. Tikrai per paskutinius metus eksportas pakilęs 28 kartus.

Ryšium su tokiais faktais, Albertos min. pirm. Manning kompanijos atstovų suvažiavi me pareiškė, kad dujų naudo

jimui kylant, yra būtina daryti naujus tyrimus.

LESAGE PRIESINASI PEARSONUI

Liberalai eidami į rinkimus, pasisakė už sudarymą Kana dos kredito fondo, 400 mil. dol. apimties, iš kurio būtų kredituojami iedarbo reikalai provincijose. Visų provincijų valdžios mielai priėmė šį pa siūlymą, bet Quebeco provin cijos pirm. Lesage pasiprieši no, nes esą tas fondas suvaržy siąs Quebeco provincijos sava rankiskumą.

Nežiūrint tokio pasipriešini mo, Pearson pareiškė, kad to kį įstatymą jis vis dėlto palai kysias.

PAGALBA NAŠLĖMS PER 60 METŲ

Kanados įstatymai numato senatvės pensiją po 70 metų, išimties keliu — po 65 metų.

Ontario provincijos valdžia dabar patvarkė taip, kad 65 dol. pagalba nešlėms per 60 metų pradeda mokėti da bar.

KITOS NAUJIENOS

— Sirijoje liepos 18 d. ban dytas daryti perversmas, kuris tačiau nepavyko. Valdžia, ap kaltino Nassarą ir sušaudė 27 perversmo dalyvius.

— JAV lėktuvas X 15 pa killo 107 kolometrus į aukštį ir leisdamasis išvystė greitį 5 kar tus greitesnį už garso greitį.

— Saulės užtemimą liepos 20 d. stebėjo didelis skaičius mokslininkų, kurių dalis iš kal nų, kita dalis iš aukštai iškili sių lėktuvų.

— Čekoslovakijos telegra my agentūra pranešė, kad pa leisti į laisvę 3 vyskupai, o vys kupas Beran esąs vienuolyne izoliuotas.

REIKALINGAS KAMBARYS PRANEŠTI „NL“

PALANGOJE

nuomojamas vasarnamis.

Teirautis CL 4-4678

CRESCENT LAND CORP.

Agentas Romas Verbyla

LOTAI ANT EŽERO

kranto, 43 mylios nuo Montre alio 16 moedlių architekto planuotų vasarnamių. Vasar namių kaina nuo 1,750 ir aukš čiau. Be to investavimui žemė St. Hubert, netoli St. Helen sėlos (1967 metų Pasaulinės parodos vieta).

Telef. 727-8601 ir VI 4-9254.
Adresas: 6988—16 Ave,
Rosemount.

ROYAL — GLOBE

LONDON - LANCASHIRE

Draudimo Bendrovės

1962 m. apyvarta Kanadoje

\$ 36,422,125

Gaisras — automobiliai — nelaimės

Jas atstovauja 9-tus metus

A D A M O N I S

INSURANCE AGENCY

3907 Rosemont Blvd.

Tel.: 722-2472

G. RUKŠĖNAS — 768-8640

Lite s-tos No. D-752.